

KOTKAS

Noorte Kotkaste juhtide ajakiri

TARTUS

24. JAANUARIL 1938

Nr. 1

SP 1118 Soome haridusminister külastas
noorkotkaid.

ENSV
Riiklik Avalik
Raamatukogu

2478
12/11
K. ENURGO

Soome Haridusminister Uuno Yrjö Hannula olles külaskäigul Eestis, külastas laup. 15. jaan. NK Tallinna Maleva kodu ruume ja võttis osa Tallinna noorkotkaste lõkkeõhtust.

Pildil: Noorkotkas tervitab Soome haridusministrit. Paremalt vasakule Eesti Haridusminister kol. A. Jaakson, Soome Haridusminister U. Y. Hannula, pr. Hannula, pr. Jaakson, NK Tallinna Maleva pealik H. Lagus, vasakul äärel lõkkeõhtu juhataja kj. O. Randvee.

Väike sammuke või suur samm?

Haridusministeeriumi Noorsoo Osakonna poolt kutsuti 4. jaanuaril s. a. kokku üleriigiliste noorsoo-organisatsioonide esindajate nõupidamis-koosolek. Koosolekul, peale Haridusministri avakõnet, esitas Noortejuhataja kol. J. Vellerind ettekande „Noorsoo-organisatsioonide vaheline tegevusalade jaotus ja koostöö“ ja noortenõunik J. Maisma ettekande „Järjekordseid üldülesandeid noorsoo-organisatsioonidele“.

Kõik ettekanded andsid koosolijatele, nedne kaudu aga kõigile noorteorganisatsioonidele, väga väärtuslikke juhiseid eesti noorsoo-organisatsioonide töö edaspidiseks suunamiseks.

Hinnatavaimaks kõigi noortejuhitide seisukohalt tuleb pidada meie olemasolevate noorte-organisatsioonide liigitust, noortejuhataja sõnade järgi, kaheks:

noori organiseerivad keskused ja erialategevust juhtivad keskused.

Esimese liigi alla käivad üldkasvatustlikud noorte-organisatsioonid, kellel on oma allüksuste võrk. Teise liigi alla arvatakse kõik need noortetöö juhtimise keskused, kes levitavad vaid teatud erialalist (õppe-) tegevust noorte hulgas.

Noortejuhataja poolt antud loetelu järgi kuuluvad organiseerivaiks keskusiiks:

Koolide õpilasingid ja -ühingud, skautliikudel põhimõtetal töötavad organisatsioonid (noored kotkad, kodutütred, skaudid ja gaidid),

kristlikud noorte meeste ja noorte naiste ühingud,

küpsema nooruse jaoks ÜENÜ ja Ülemaaline Maanoorte Ühendus.

Noorte tegevust juhtivaiks keskusiiks, kuigi praegu nad seda veel puhtal kujul ei ole, pidid jääma:

Eesti Noorte Punane Rist,

Eesti Noorsoo Karskusliit,

Eesti Spordi Keskkliidu Noored,

Kirikliku noorsootöö juhtimise keskused,

Tuletõrje,

Ülemaaline Maanoorte Ühendus osaliselt ja veel mõned teised keskused, millelised kujunemisel või kujundamist vajavad.

Organiseerivatele keskustele langeb ülesanne pidada kontakti eriala tegevust juhtivate keskustega ja võimaldada oma liikmeskonnas kavade piires nende erialalist tööd arendada.

Selle liigitlusega on kõigile noorte-organisatsioonidele nende tegevus kätte näidatud. Vastav määrus näeb ette noorte-organisatsioonide põhimääruste välja- ja ümbertöötamise ning selle teostudes ja ellu rakendudes oleme jõudnud sammu edasi.

Peab tunnustama, et esialgu see võib olla ainult „sammukene“ edasi. Sest tõenäoliselt on ikkagi veel noorte-organisatsioonide (s. t. organiseerivaiks keskusi) niivõrd palju, et ükski neist ei suuda välja kujuneda eluliseks ja kõiki haaravaks noorsoo-organisatsiooniks. Liigitlus vanuse järgi, mis senini olulisemaks piiritulejaks, ei saa jääda püsima, kuna siis nooremate noorte organisatsioonid ei jõua küllaldaselt edasi areneda. Vanemaidki noori haaravad organisatsioonid praeguste kogemuste järgi on ju tugevamad vaid selle tõttu, et nende kandejuhtiv enamus liikmetest kuulub üle 20 a. vanuste hulka. Siia tooks parandust hr. Haridusministri poolt oma avakõnes näidatud tee — samasihiliste ja analoogiliste organisatsioonide liitumine. Kahjuks ei saanud koosolek selles küsimuses — näidata teid liitumiseks — midagi öelda, kuna koosviibijad olid ette valmistatud ja liiatigi oli palju organisatsioonide, keda kõiki see küsimus ei saa põhjalikult huvitada. Selle vastu leiaks tõenäoliselt teine hr. Ministri poolt seatud küsimus — kooli lõpetanud noorte organiseerimine — juba suurelt lahenduse, kui esimeses küsimuses on tegelike tagajärgedeni jõutud.

Noorte Kotkaste tunnustusväljendid lubatud.

Riigihoidja otsus

nr. 215.

8. detsembril 1937. a.

Riigivanema otsusega 29. märtsist 1935. nr. 312 kinnitatud Kaitseliidu vormikirjelduses ettenähtud Noorte Kotkaste tunnustusväljendite märke luban annendada senisel kujul.

A l u s: Teenetemärkide seaduse (RT 82 — 1936) § 2 teine lõige.

(K. Päts)

Riigihoidja.

(P. Lill)

kindral-majoor,
Sõjaminister.

Selle otsusega on lubatud kõik senised tunnustusväljendid, kuna vahepeal ilmunud „Teenetemärkide seaduse“ järgi lintidel kantavate märkide annetamine tuli seisma panna. Seega on Lembitu risti, Ustava sõpruse märgi, Concordia märgi, Rahvaste sõpruse medali ja Põhjakotka märgi annetamine võimalik.

Noortenõuniku ettekanne sisaldas rea selgitusi, mida noorte-organisatsioonidel tuleks teha, kuidas seäa läbi viia ja milliseid eeldusi peaks nende ettevõtete õnnestumiseks loodama. Nendest oleks paljudki mõtted hea tahtmise juures juba praegugi teostamiseks võimalikud, kuna hea tahte puudumisel tuleb ootama jääda uute parandatud ja sellega üldiselt kooskõlastatud noorte põhimääruste kehtima-hakkamist. Seda viimast näilikult pole siiski vaja karta, kuna teatud ühiste ürituste kasu on käegakatsutav

kõigile, seega vaevalt usutav kuski-poolset tõrjuvat suhtumist. Kuid ka teisel ja pahemal juhul oleks mitu teed lahti, millised võimaldaks nende ürituste ja ettevõtete teostamist. Sel puhul tuleks vaid algatus konkreetsemal kujul võtta enda kätte kas Noorsoo Osakonnal või teatud üksikisikuil, kes on vastavate noorte-organisatsioonide keskuste liikmeks. Selliseid isikuid leidub päris arvukalt.

J. Tedersoo,

Noorte Kotkaste Peastaabi Ülem.

Fotovõistluse tagajärjed:

Üleriikliku noorte kotkaste fotovõistluse (vt. „Kotkas“ nr. 5 — 1937) tagajärjed on Peastaabis selgunud ja auhinnaväärseiks on arvatud järgmised osavõtjad:

I, II ja III kohale tuli kj. Albert O t t i Tartumaa Malevast, saades I ja III auhinna 3. teemal ja II auhinna 1. teemal;

II kohale tuli Ilmar P u n g Tartumaa/Saadjärve rühmast 2. teemal, ja

III kohale tuli nk. Feliks M i h k e l l s o n Tallinna/Tehnikumi rühmast 2. teemal.

Teemade järgi anti auhinnad välja järgmisel:

teema 1 — noored kotkad pioneertöödel — II auhind,

teema 2 — noored kotkad kodumaa tundmaõppimisel — II ja III auhind ja teema 3 — noorte kotkaste laagri üldvaade — I ja III auhind.

Teemadel 4 ja 5 ei olnud ükski esitatud foto auhinnavääriline.

Üldiselt olid esitatud fotod väga juhusliku ilmega (mida ka oletada võis) ja kahjuks ka võistluseks läbi töötamata. Selle tõttu jäigi hulk auhindu määramata.

„Kotkas“ toob auhinnatud fotod ühes järgmistest numbritest, et kõigil oleks võimalik omi fotosid auhinnatutega võrrelda. See oleks seda soovitamav, et on kuulda ligemal ajal uue fotovõistluse väljakulutamist Peastaabi poolt.

Poola noorus ühineb.

Präegusel ajal Poolas tegutsevad neli suurt noorsoo-organisatsiooni on üles näidanud head tahtmist ja püüet seni ilmenenud omavahelistest lahkkelidest ülesaamiseks ja viljakaks koostöökõks ühiste ideaalide ja eesmärkide saavutamisel. Need organisatsioonid on: Poola Skaudid, Poola Küttide Liit (Strzelec), Töötava Noorsoo Organisatsioon ja Maanoorte Ühing. Need organisatsioonid omavad suurt tähtsust mitte ainult oma arvuka pere pärast — ulatub ju nende liikmete arv poole miljonini —, vaid peamiselt osa tõttu, mida nad etendavad mitmesugustel tööaladel samuti kui marssal Joseph Pilsudski suure idee kandjatena. Loetletud organisatsioonide deklaratsioonis öeldakse:

1) et nad kõigis oma tegudes püüavad toimida marssal Joseph Pilsudski direktiivide järgi ja tema poliitilise vaimu kohaselt;

2) et võttes omaks marssal Smigly-Rydz'i hüüdsõna rahva energia ühendamise kohta, nad püüavad selgelt asetada noorte ette seda eesmärki, mis on kogu töötava poola rahva ühiseks eesmärgiks kultuuri, majandusliku, poliitilise ja sõjaväelise edu saavutamisel Poolas.

Samuti loeme selles deklaratsioonis koostöö ideoloogilisest tähtsusest:

„Jättes kõrvale materiaalsete hüvede otsimise, mis alati alandab rahva hinge ja halvab ta püüdeid ilule, meie rajame oma noorsoo kasvatuse kristliku eetika kõikumata põhimõtetele ja rahvuslikkudele ideaalidele, millede realiseerimine annab Poolale ta õige võimsuse. Arvestades hädaohtusid, mis meid ähvardavad, meie ei taha oma noorsoo hinge kujundada kvietismi*) ideaalide järgi, vaid katsume ühtlaselt arendada isamaa-ar-

*) Kvietism, müstiline liikumine kat. kirikus, mis nõuab passiivsust, alistumist Jumalale ja vaikset rahu.

mastust ja sõjaväelise kohustuse au. Peab võrdselt arendama isikulisi omadusi ja allumist ning distsipliini, mis võimaldavad viljakat kollektiivset tegevust.“

Deklaratsiooni lõpus mainitakse, et on moodustatud poola noorsoo organisatsioonide ühinemise komisjon. Selle eesmärgiks ei ole ainult üksikute organisatsioonide tegevuse koordineerimine ja nende liikmete lähendamine, vaid ka ühiselt nende probleemide lahendamine, millede suunas peab juhtima kogu poola noorpõlve vaimu.

Selle ühinemise tähtsus on nii silmanähtav, et ta ei vaja mingeid seletusi. Tuleb vaid rõõmustada, et sündmused arenevad nii loogilist rada ja kaasa aitavad jõudude killunemise ärahoidmiseks.

Möödunud aastal iseseisvuse pühal***) avanes poola noorsool võimalus manifestatsioonist osa võtta. Sõjainistri kutsel võttis noorsugu hulgaliselt osa defileest Vägede Juhataja marssal Smigly-Rydz'i ees.

Tunnistuseks sellest, et on kadunud arusaamatused üksikute organisatsioonide vahel, defileerisid natsionalistlikud organisatsioonid kõrvuti sotsialistlikega, katoliiklased kõrvuti radikaal-rahvuslastega. Kirjude lippude mets, tuhandeid noori usaldusega ja vaimustusega vaatamas oma juhi poole — kas pole seegi tunnustuseks nende tõelisest ühinemisest ja ühtekuuluvusest. Kui on küsimuses riigi piiride kaitsemine ja riigi võimu teotamine, leiab poola noorsugu alati põhjust ühinemiseks ja sõbralikuks koostöökõks.

Janusz Kowalczyk, ajakirjas „Tribune“.

**) Poolas on selleks 11. november — Maailmasõja vaherahu allakirjutamise, ühtlasi marssal J. Pilsudski Saksa vangilaagrist vabanemise ja uue Poola loomise päev.

Pealik Jaan Anso 60-ne aastane.

J. Anso.

26. jaan. k. a. pühitseb NK Võru Maleva pealik Jaan Anso oma 60-dat sünnipäeva.

Pealik J. Anso sündis 26. jaan. 1878. a. Pärnumaal, Abja vallas. Keskhariduse omandamise järel tegutses mitmel pool vallasekretärina. 1907. a. asus Võrumaale Haanja valla sekretäriks. 1919. a. jätkab ta tööd Võru maavalitsuse teenistuses põllumajanduse osak. asjaajajana, olles hiljem ka maavalitsuse sekretäriks. Praegu J. Anso on majandusosakonna asjaajajaks.

J. Anso on agaralt osa võtnud omaaegse miilitsa ja kaitseliidu organiseerimisest ja tegutsenud neis juhina.

A. 1921—1930 oli plk. J. Anso Ugala noorseppade organisatsioonis tegev. NK Võru Maleva pealikuks kinnitati J. Anso 1931. a.

Tubli töö eest on plk. J. Ansole annetatud KL Valgerist, NK Teenetemärk ja Noorseppade Valgetähe teeneterist.

Soovime südamest õnne ja rohkeid aastaid tublile ja soojahingelisele noortehühile tema 60-ks hällipäevaks!

Kooliõppetöö võistluse tulemused selgusid.

Möödunud aasta detsembrikuus oli Noorte Kotkaste Peastaabis koos igaaastase skautliikude organisatsioonide — noorte kotkaste, kodutütarde, skautide ja gaidide — kooliõppetöö võistluse hindamiskomisjon, kes vaatas läbi möödunud 1936./37. õppeaasta kohta sissetulnud materjalid ja esitas tulemused Noorte Kotkaste Peavanemale kinnitamiseks.

Võistlusest võttis osa 38 noorkotkaste ja 24 kodutütarde üksust, kuna skautide ja gaidide üksusi sel aastal kaasa ei võistelnud. Eriti elav osavõtt võistlusest oli Noorte Kotkaste Valga Malevast ja Kodutütarde Pärnumaa ringkonnast. Märgetav edu on saavutatud osavõtjate üksuste suuruses, mis on tõusnud keskmiselt 20 liikmele, kuna varemäl aastail oli see vähem. Sellega ühenduses on ka võistlevate üksuste tulemused hinnatavamad.

Võistluse tagajärjed kujunesid järgmisiks:

1. Kodutütarde Lääne Ringkonna Haimre rühm, kelle keskmine hinne oli 4,4 võimalikust 5-est ja kes omandas üheks aastaks härra Riigivanema rändauhinna — hõbedase raamatu tammepuust puldil;

2. kodutütarde Valga ringkonna Helme Algekooli rühm, keskmisega 4,34, omandades üheks aastaks Hariduse- ja Sotsiaalministri rändauhinna — pronksist kuhu „Löögivalmis“;

3. kodutütarde Viru Ringkonna Tudulinna rühm hindega 4,33;

4. kodutütarde Pärnumaa Ringkonna Tori rühm hindega 4,19;

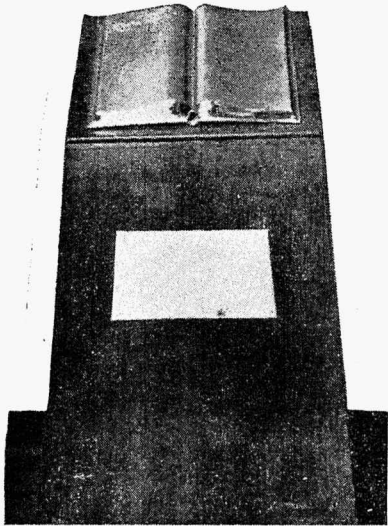
5. noorte kotkaste Valga Maleva Linna malevkonna „Kajaka“ haukapere hindega 4,16; omandas üheks aastaks Kaitseliidu Ülema poolt väljapandud rändauhinna — kolmnurkse tammepuust kilbi metall-plakettidega;

6. noorte kotkaste Sakalamaa Maleva Viljandi malevkonna „Välgu“ haukapere hindega 4,15;

7. noorte kotkaste Pärnu Maleva „Kullisilma“ haukapere hindega 4,09, omandas üheks aastaks Noorte Kotkaste Peavanema rändauhinna — laualipu;

8. noorte kotkaste Tartumaa Maleva Võõbste rühm hindega 4,05;

9. kodutütarde Pärnumaa ringkonna Häädemeeste rühm hindega 4,039;

Kodutütarde Lääne ringkonna Haimre rühm, kes tuli esimesele kohale kooliõppetöö võistlusel ja omandas üheks aastaks härra Riigivanema auhinna — hõbedase raamatu tammepuust puldil (vasakul).

10. kodutütarde Pärnumaa ringkonna Laiksaare rühm hindega 4,037;

11. kodutütarde Pärnumaa ringkonna Tori-Selja rühm hindega 4,03;

12. kodutütarde Järva ringkonna Jäneda rühm hindega 4;

13. noorte kotkaste Harju Maleva Nissi malevkonna Uue-Riisipere rühm hindega 3,984, omandas üheks aastaks Noorte Kotkaste Peastaabi rändauhinna — nahkilukõites tegevusraamatu;

14. kodutütarde Lääne ringkonna Kärda rühm hindega 3,983 ja

15. noorte kotkaste Valga Maleva Helme rühm hindega 3,95.

Kõik eelpool-nimetatud 15 esikohale tulnud üksused saavad vastavad diplomid.

Peale selle hinnati üksusi eraldi Ev. Luteri usu piiskopi rändauhinna, milleks nahkkõites Piibli Raamat. See läheb esikohale tulnud noorte kotkaste Pärnu Maleva „Kullisilma“ haukapere parimale õpilasele Margus KALMARU'le. „Kullisilma“ haukapere usuõpetuse keskmine hinne oli 4,88, järgnesid kodutütarde Pärnumaa Ringkonna Tori rühm 4,86 ja noorte kotkaste Harju Maleva Uue-Riisipere rühm.

ILUS JÕULUÕHTU KUESSAARES.

19. dets. korraldasid Kuressaare noortekodad ja kodutütred ühise jõuluõhtu.

Jõuluõhtust võtsid osa ka noorte vanemad, Kaitseliidu ja naiskodukaitse tegelased, kokku ligi 400 inimest.

Jõulujutu rääkis maleva vanema abi hr. B. Steinberg, millele järgnes ettekandeid rühmadelt.

Peale ettekandeid ilmus jõuluvana, kes jagas Maleva energilise majanduspealiku

poolt muretsetud kingituspakikesi ja auhindu rühmadele.

Õhtu lõppes noorte omavaheliste lõbustustega.

SALGAPEALIKUTE KOOLID SAAREMAAL ALUSTAVAD TEGEVUST.

Jaauarikuu lõpul alustavad tegevust NK Saaremaa Malevas 3 salgapealikute kooli, Kuressaares, Leisis ja Muhus.

Esialgsel andmetel on üldosavõtjate arv 110, neist Kuressaares 60, Leisis 20 ja Muhus 30.

Töö korraldamisest salgapealikute koolides.

Noortemagister Kaarel Liping.

(Järg)

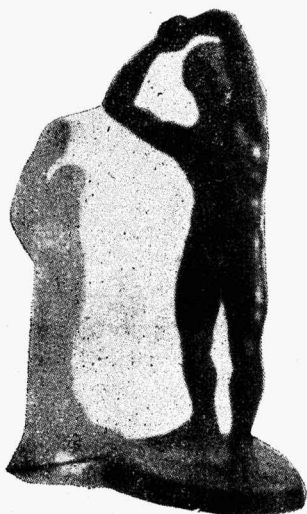
Noorte Kotkaste põhimääruste tundmine.

Üsna lühike ja *kokkuvõtlik sissejuhatus põhimäärusist üldse*, kusjuures puudutata mõningaid väikesi kõrvalekaldumisi praegusist pm., — anda mõned näited: kotkas, haugas jne. pole noortemagistrid, vanakotkast ei vali rühma peakoosolek jne. Salgapealikud ise toovad mõningaid näiteid ja esitavad küsimusi. — Põ-

on nõuandjaks vanemaks, selle märgime teisele joonele tegelikust juhust (kotkast), kuhu pärast tulevad eraldada kõik vanemad (mlvk. vanem, maleva van. ja Peavanem).

Rühmad teatud rajoonis (vastavalt KL malevkonnale) moodustavad malevkonna, seda juhivad malevk. staap pealikutega eesotsas. Nii edasi maleva- ja Peastaabini.

Kui niimoodi tegelikkude noorte ük-

Kodutütarde Valga ringkonna Helme rühm tuli kooliõppetöö võistlusel teisele kohale ja omandas üheks aastaks Hariduse- ja Sotsiaalministri rändauhinna — pronksist kuju „Löögivalmis“ (vasakul).

himääruste muutmine on osutunud see- pärast vajaliseks ja on teoksil.

Anda *pilt nk. organisatsiooni struktuurist* (skeemi järgi, mis põhim. lk. 4). Alustada salgast kui kõige ligemast üksusest: teie salgast on 6—8 poissi, märgime selle Δ -ga, seda juhivad salgapealik, märgime lipukesega ringi kolmnurga kohale. Salgad moodustavad rühma (märgime!) — rühma juhivad staap kotkaga eesotsas. Kellest koosneb rühma staap? Vanakotkas

suste alluvuse skeem valmis — joonistage tingimata ka tahvlile ühteageu seletusega või parem tehke vastav skeem enne suurele poognale valmis — siis tutvume ligemalt oma malevkonna ja malevaga. Skeemist jätke selguse mõttes välja igasugused pealikutega ja vanematekogud, nmag. liit ja kongress.

Missugused rühmad kuuluvad meie malevkonda — tõmbame umbes malevkonna piirid ja märgime rühmade-perede

asukohad (malevkonna piires visandkaart). Kes on malevk. pealik? vanem? Kui palju noorkotkaid on umbkaudu meie malevkonnas?

Missugused malevkonnad on meie malevas? — Selleks on vahest maleva staabil vastav kaart, kuhu malevkonnad märgitud erivärviliselt, — kasutada seda. Kes maleva pealik? vanem? Kui palju liikmeid on malevas umbkaudu?

Mitu noorte kotkaste malevat on? Peastaap juhhib kogu noorte kotkaste organisatsiooni. Peastaabi ülem — kes? Peavanem?

Sel kombel saab org-i struktuurist elava kujutluse.

Põhimääruste käsitlemisoskuses juhtida tähelepanu sisukorrale ees, selle järgi saab hõlpsasti leida vajalikke paragrahve. Esitada küsimusi ja lasta määrata, missuguse peatüki alt nad selle kohta vastust otsivad, näiteks kes kinnitab ametisse pesavana? kes võib eksamineerida pesakotka katset? mis ülesanded on lippuril? kellel lasuvad laekuri kohused rühmas? jne.

Seaduste, kommete ja töötuse tundmise kontrolliks võib korraldada kas kirjaliku ülesande või teha seda suuliselt. Näiteks: kirjutage nk. 3. seadus, noorhauka 7. komme jne. Või: kirjutage nk. seadus, mis räägib viisakusest, käsu täitmisekest jne.

Seaduste kontrollimine võib jääda ka ära sellest tunnist, kuna see esineb nagu nii teise teema all — tunda noorkotklust.

Õppetarbed: 1) põhimäärusi iga poisi jaoks, 2) skeem organisatsiooni struktuurist suurel poognal, 3) malevkonna piirides visandkaart rühmade asukohtadega, 4) maakonna kaart malevkondade piiridega, 5) Eestimaa kaart malevate näitamiseks.

* * *

Noore kotka vorm, selle muretsemine ja kandmine, ameti- ja aumärgid.

Sissejuhatuseks *vormirõivastusest üldiselt*: vorm sõjaväes, Kaitseliidus, raud-

teelastel jt. Miks meil, noortel kotkastel, vormirõivastus vajalik? Kujuteldagu neist organisatsioonest mõnd ilma vormita. Vormi tähtsusest välise ühisilme ja seesmise ühtekuuluvuse saavutamiseks. Vorm kohustab laitmatult esinema ja käituma jne.

Et neis küsimuses poisse panna kaasa mõtlema, selleks las ütlevad ja märgivad nemad ise küsimusile vastused (märkimikesse ja tahvile): 1) *missugused organisatsioonid kannavad vormi?* 2) *Vormi tähtsus:*

1. väline ühtlus;
 2. seesmine ühtekuuluvus;
 3. kohustab laitmatult esinema;
 4. tõmbab kaasa laiemaid hulki;
 5. mõjub efektselt
- jne.

Missugune on *korralik noore kotka vorm?* Mõni noor kotkas täiesti korralikus vormis astub ette. Peatuda kõigi vormiesemete juures üksikult, juhtides tähelepanu, milliseid puudusi üldiselt esineb selles või teises osas. Las igaüks teeb ise kindlaks, missugused puudused esinevad tema vormi juures (müts on väike ja luitunud, pluusi käised liiga lühikesed, püksid vajunud tagant vöö (rihma) alt välja — puudub rihmahoide aas vastaval kohal, sukad hallid jne.).

Kuidas *kanda vormi korralikult?* Mõnikord pole vormi enese kohta midagi öelda, kuid kantakse ja hoitakse halvasti. Milliseid puudusi siin esineb (mütsi kantakse liiga kuklas — peab vajutama rohkem kulumudele, nõõbid lahti, org-i märk varrukal servast lahti ja võõral kohal, püksid kortsunud, saapad puhastamata jne.).

Juhtida tähelepanu eelpooltoodud nähtustele koondusil ülevaatusel seisukohalt, eriti kui käimas võistlus punktidesüsteemis, et korratult kantud korralik vorm (ka pisikorratused ja lohakus) ei anna punktide täit normi vormi alal.

Valga Maleva Linna mvk. „Kajaka“ haukapere tuli kooliõppetöö võistlusel viiendale kohale ja omandas üheks aastaks Kaitseliidu Ülema poolt väljapandud rändauhinna — kolmnurkse tammepuust kilbi metallplakettidega.

Vorm nõuab enesele täitlupidamist ja korralikkuhoidmist.

Noore kotka vormi hoitagu esijoones pidulike sündmuste jaoks — siis see peab olema täiesti korras! Kantagu seda oma koonduste, laagrite, matkade, teiste pidustuste ja üldiste avalike esinemiste puhul, mitte aga igapäevase töö juures karjas, põllul, töökojas jne. — selleks on vastav tööriivistis. Igapäevaseks pidamiseks võib minna vorm alles siis — muidugi ilma igasuguste org-i tunnismärkideta — kui see on kulunud ja peetud esinduslikuks kandmiseks ja kui uus vorm on esinemisteks olemas. Näotu ja lubamatu on avalikkusesse ilmuda ka poolikus vormis — erarõivad, kuid nk. müts peas, või ainult noorkotka pluus, sealjuures pikad hallid püksid ja sonimüts.

Kas seda võib näha sõjaväelaste ja kaitseliitlaste juures? Ei!

Vormi muretsemine — kust saab vormiriiet ja -esemeid? mis maksavad? Kuidas saada kogu salk ühtlase vormi.

Noorte kotkaste ametimärgid.

Pealikute alluvuse vahekorras saime pildi organisatsiooni struktuuri skeemi valmistades (kasutada skeemi!). Missu-

guseid ametimärke kannab ükski pealik ja vanem? — Selle näitlikumaks tegemiseks muretsege igale ametikohale vastavalt üks komplekt ametimärke. Salga-pealikud ja rühmastaabi liikmed on kursusel, nende märke pole eraldi vaja, küll aga kõikide järgnevate pealikute ja vanemate omad kuni Peastaabijuhtideni. Kui võimalik pole ehtsaid ametimärke, käelinte ja kaelarätikuid muretseta — lähevad kulukaks —, siis teha need papist ja paberist. Kasutada mitmevärvilisi pabereid ja värve. (Mitmesugused tärnid lõigatakse välja hõbe- ja kuldpaperist ja kleebitakse vastavale märgi alusele, mis valmistatud papist ja nõutekohaselt värvitud või üle kleebitud värvilise paberiga. Käelinte on võimalik teha samuti paksemast paberist. Kaelarätikule võib teha erivärvilisi triipe krepppaperist).

Kui olemas igasuguseid pealikute eraldusmärke, laske poistel „ülendada“ end kas malevkonna, maleva jne. staabi liikmeks ja pealikuks. — Mõnel võib lasta end väljas valmis seada, kelle ruumi ilmudes peab korrapidaja (määrata vaheldumisi ühte ja teist) talle vastavalt esinema. Üldine tervitus. Lõpuks on huvitav kõik „pealikud“ võtta rivisse, alustades salgapealiku abiga ja lõpetades

„Peastaabi ülemaga“. „Vanemate“ rivi teisele joonele.

Seesuguseid märke on võimalik ja soovitatav salgapealikul oma salgaski kasutada. Astuda siis oma salga koondusele kas või „Peastaabi ülemana“ ja lasta end ka niimoodi tervitada. Samuti lasta ka igal poisil end „ülendada“ ja vastavalt esineda. See meeldib neile ja nad õpivad raskusteta eraldama märkide järgi pealikuid.

Aumärkidest ja tunnustusväljendeist eriti välja tõsta neid, mida antakse poistele. Lühidalt märkida ka nõudeid iga märgi saamiseks.

Tunnustusväljendite kohta on lähemaid andmeid „Peastaabi 1933—34. a. tegevusaruandes“.

Õppevahendid: 1) pealikute eraldusmärke ja tunnuseid, 2) korralik noorkotka vorm (mõne nk. seljas), 3) skeem org-i struktuurist.

* *
*

* *
*

Tunda noorkotklust.

Juba varem peab olema poistele ülesandeks tehtud läbi lugeda ja mõelda NK käsiraamat I lk. 16—25 nk. seaduste seletus ja käsir. V lk. 15—16 — seadusist, lk. 69—80 — noorhauka kombed, lk. 94—95 — seadusist.

Peale selle igal poisil valmistuda mingisuguse seaduse või kombe seletusega esinemiseks — kuidas ta seda oma salgas käsitleks. Väga soovitavaks pidada mingi jutustuse ettekanne, mis kooskõlas vastava seadusega. Tuua senisest tegevusest otseseid näiteid seaduste ja kommete täitmise kohta.

Niimoodi kujuneb tund üldiseks arutlus- ja vestlustunniks.

Kontrollida, kuidas poisid teavad peast seadusi ja kombeid.

Täiendusiks poiste seletusile juhtige tähelepanu seaduste õpetamisel nende tegelikule täitmisele ja kuidas seda läbi viia. Nii võiks igal salga koon-

dusel käsitleda vaid üht seadust, mille täitmisele kuni järgmise koonduseni pühendada kogu oma tähelepanu. Järgmisel koondusel uus seadus. Teisi seadusi selle aja jooksul ei pruugi eriti arvestada. Niimoodi kõik seadused ükshaaval läbi võtta. Igakord siis järgmisel koondusel jutustavad poisid, kuidas ja kus neil osutus võimalikuks täita seda seadust, milliseid võimalusi keegi leidis.

Efekti saavutamiseks võib anda tunnist umbes 10—15 min. (tunni algupoolel) ja saata poisid kõik laiali: otsigu igaüks mingi võimalus mõne noorkotka seaduse täitmiseks — heateod, abivalmisolek, viisakus, looduse kaitse, nk. armastab puhtust või muud. Ühele salgale sellelt, teisele teiselt alalt ülesanne (kui käesolevat teemat käsitletakse salkade kaupa lahus). See näitab poiste leidlikkust, toob elevust ja annab keskusteluks rohkesti ainet.

Tunda salgapealiku ülesandeid pesakotka katsele valmistumiseks.

Tähtis on salga poistele, et salgapealik oskaks käsitledava aine teha huvitavaks, elamuslikuks. Selleks peab salgapealiku olema küllaldaselt kujutusvõimel ja kiiret taipu, kuidas võiks poisse panna seda otseselt elama. Hulk näiteid teemade mitmekesisamiseks on antud Käsir. V lk. 10—24 (pesak. katse) ja edasi. Nende varal saavad salgapealikud luua uusi ja teissuguseid variatsioone.

Selle teema käsitlemisel anda mitmesuguseid ülesandeid koonduse kava koostamiseks. Näiteks: salga koondusel tuleb järgmisel korral läbi võtta teemärgid. Kuidas keegi salgapealik teeb huvitavaks nende õpetamise — las igaüks iseseisvalt tähendab oma kavatsused märkmikku. Järgneb arutus — keegi esitab oma kavatsused, teised täiendavad seda ja toovad uusi võimalusi.

Niimoodi võiks anda veel ülesandeid,

Soome Peavanema tunnustus.

Möödunud aasta lõpul saabus Peastaabile alljärgnev kiri:

SUOMALAINEN PARTIOPOIKALIITO R. Y.

Helsinki, 1. 11. 1937.

Noorte Kotkaste Päästaap.

Tallinn.

Pyydän saada kohteliimmin kiittää saamastani kirjasta „Noorkotka Mängude Käsiraamat“. Olen sitä suurella mielenkiinnolla lueskellut. Saan onnitella Nuoria Kotkia tämän erinomaisen sisältörikkaan kirjan johdosta, jollaista meillä ei vielä ole, mutta jollaista kipeästi kaipaamme. Leikit ovat juuri sellaisia, jotka poikia innostavat ja samalla kehittävät. Vielä kerran vilpitön kiitos.

Partiotervehdyksin

Allkiri: *Vernereri Louhivuori.*

nagu — Eesti lipp, noorte kotkaste ametimärgid, sõlmed, kaelarätiku kasutamine mitmesuguseil juhtudel, tuletgemine jne.

Seaduste ja kommete õpetamise kohta on lühike selgitus tunni konspektis „Tunda noorkotklust“.

Kasutada võib seejuures ka käsiraamatuid. Kava koostamiseks anda vaid lühike aeg (5—6 min.), sest arutluste juures täiendatakse seda nagunii — tekib rohkem elavaid mõtteavaldusi.

Lugeda: Käsir. V lk. 10—67.

* *

*

Töötamine haukaperega. Erinevusi noorte kotkaste rühma tööst.

Lühike selgitus haukapoegade katse- nõuete sisust ja ulatusest. Missugusel kujul neile tegevus teha meeldivaks — mäng. Kuidas põimida nende katsenõudeid mängudesse — anda otseseid näiteid. Näit. *sõlmedest* — võistlusmänge (pisikeste pakkide sidumise võistlus; ummisjalu hüppamine — jalad seotud nõõri või kaelarätikuga — tarvitada õiget sõlme jne.). *Ühel jalal hüppamine, palli viskamine ja püüdmise, kukerkuuti viskamine, eelseisvast poisist ülehüppamine* jne., neist kõigist saab mitmes variatsioonis pesadevahelisi võistlusmänge.

Samuti korraldada poiste korralikkus-

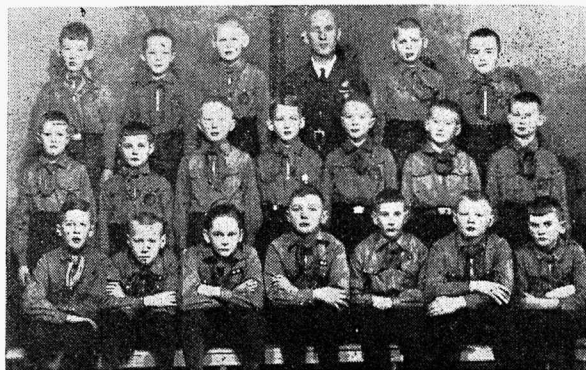
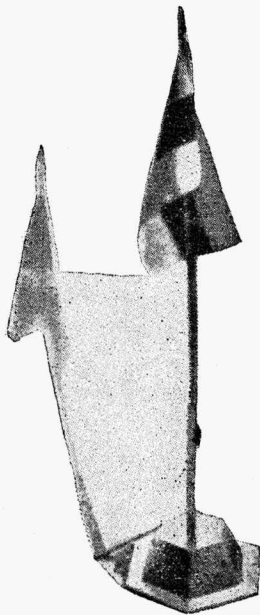
ses, puhtuses, vormi kandmises, mõningail tööaladel jne. pesadevahelisi lühiajalisi kestvusvõistlusi.

Tegevuse vahelduseks jahutuskäigud kodukoha ümbruse tundmaõppimiseks (orienteerumine kodukohas) maastikumängudega ja üksteise jälitamisega. Siis tubasel koondusel ümberkaudsete talude, asulate ja teiste kohtade nimed põimida mängu — ka teed ja jalgrajad, kust võimalik liikuda ühest teise (nagu *kodumaa-tundmise mäng*).

Eriline tähelepanu aga pöörata *tegelikule haukapoegade kommete täitmisele ja harjutamisele*. Selleks on haukal või haukaabil tingimata vajalik tihem side poiste vanematega ja koduga.

Haugas või ta abi peab olema hea jutumeister. Head jutud mängude kõrval on pisikestele poistele alati meeltemööda. Nende jututegelaste kaudu saab elavaks teha haukap. kombeid, tegevusest ja tööst lugusid ilmekalt esile tuua. Varsti saab neid endid jutu seppadena panna üksteisele vestlema — jälle meeldiv ülesanne. Nii jutustab varsti igaüks oma meeldivast kangelasest toreda loo.

Niisugune mängudele rajatud koonduse kava ei pruugi olla liiga pikk — tunnine koondus on haukapoegadele üsna paras. Maksimaalselt võib see vältida poolteist tundi.

Pärnu Maleva „Kullisilma“ haukapere tuli kooliõppe-töö võistlusel seitsmendale kohale ja omandas üheks aastaks Peavanema rändauhinna — laualipu.

Tööd juhhib siin haugas või ta abi. Töötamine toimub kogu perega, mitte pesadena eraldi, nagu nk. salgasüsteemis salkadena.

Lõppkokkuvõtteks las poisid tähenda-vad märkmikesse *haukapoegade töö erinevusi noorte kotkaste tööst.*

Anda mõni ülesanne poistele — mis-suguse mängu näiteks keegi korraldaks haukapoegadele *kodukohas orienteeru-miseks, tunnikella tundmaõppimiseks* jne.

Lugege: „Kotkas“ nr. 2 ja 6/7 — 1937. a. „Haukapere koonduse kava“ ja „Pesadevahelisest võistlusest haukaperes“ kj. A. Nigol.

* *
*

Mängude ettevalmistamine. „Noor-kotka mängude käsiraamatu“ käsit-lemine.

Eelnõudena on vajalik, et kõik sp. koo-li kursuslased oleksid tutvunud „Noor-kotka mängude käsiraamatu“ täies ula-

tuses ja ette valmistunud vähemalt ühe sise- ja ühe välismängu korraldamiseks.

Selgitus mängude erilisest tähtsusest meie org-i tegevuse elustamiseks. — Kui pealik unustab koondusel mängu korraldamata, ärgu ta siis palju imestagu, kui poisid vahest unustavad koondusele tulemata!

Mängu juhust.

Milles seisab mängu ettevalmistus. Kuidas valida „NK mängude käsiraamatu“ järgi sobivasisulisli mängu.

Tegelikke ülesandeid poistele: valida mõni luuretegevusega välimäng, esmasabi käsitlev mäng, orienteerumist, kiiret otsustamist, kodumaatundmist jne. arendavaid mängu.

Mängu selgitamisoskuse arendamiseks lasta mõnedel ettevalmistatud mängu kohta selgitada mängu käik ja mängimise reeglid — pealtkuulajad otsustavad, kas on arusaadavalt seletatud, nii et nad võiksid asuda mängima antud selgituste järgi. Paar mängu viia ka tegelikult läbi (parem, kui need on osavõtjaile senini tundmatud).

* *
*

Salga koondus salgapealiku juhtimisel.

(Salkadel eraldi.)

Juba varem tuleb igale osavõtjale ülesandeks teha koostada salga koonduse kava. Kõigile anda ühine teema *töö ja arutluste* jaoks (näit. a) noorkotka kaelarätiku kasutamine mitmesuguseil juhtudel — esmasabi, redel jne. b) seadusist — noorkotkas armastab oma kodu jne. või midagi muud). Kõik teise osa koonduse sisustamiseks: tseremoonia, mängud, vestlused jne. valib igaüks oma soovi kohaselt. Igaüks peab olema valmis koondust korraldama selle salgaga, kuhu ta ise kuulub. Kas määramise korras või loosiga alustab keegi koonduse. Mõni teine peab võima koondust jätkata — selleks tuleb koonduse kestel teatud sündsäl kohal määrata koonduse juhiks (salgapealikuks) uus poiss. Võimalikult rohkem rakendada neid, kelle juhtimise praktika nõuab enam täiendust. Koonduse käiku ei maksa vahemärkustega segada — läheb hästi või puudulikult.

Kui kõik salgad niimoodi koonduse korraldanud, siis ühisel arutlusel leida koondusel esinenud häid võtteid ja puudusi.

* *
*

Orienteerumine. Soome kompassi M/36 käsitlemine.

1. tund

(salkadel eraldi).

Topograafilisist tingmärkidest — (poistel Käsir. II lk. 212). Topograafiline kaart. Kaardimõõt. Kaardilugemine — tegelikke harjutusi. Kuidas käsitseda topograafilist karti. Orienteerumine kaardi järgi. Kompass.

Soome kompassi M/36 kirjeldus.

Kompassi kasutamine: 1) *asimuudi määramine kaardil* (selgitada enne, mis on *asimuut*), 2) *matkamine kompassi järgi*.

Kodus: *õppida tingmärgid ja harjutada kaardilugemist* (Käsir. II lk. 203—224).

Haukapoeg Margus Kalmaru Pärnu Maleva „Kullisilma“ haukapearest, omandas kooliõppetöö võistlusel usuõpetuse alal Ev. Luteri usu piiskopi rändauhinna — nahkkõites piibli.

Õppevahendid: 1) topograafiliste tingmärkide kogu, 2) soome kompass iga paari poisi jaoks üks, 3) kohaliku ümbruse topograafilisi kaarte iga paari poisi jaoks üks (— paluda maleva staabi kaudu KL malevast), 4) Käsir. II.

* *
*

2. tund

(salkadel eraldi).

Korrata eelmisest tunnist *asimuudi määramist kaardil ja matkamist kompassi järgi*.

Tegelikke harjutusi maastikul:

panna antud asimuut kompassile ja leida selle järgi liikumissuund maastikul (määrata liikumissuunas tüüpilised esemed maastikul).

Õppevahendid: samad mis eelmisel tunnil.

Lugeda: „Kaitse Kodu“ nr. 7 — 1937. a. „Orienteerumine“.

* *
*

Mudelite valmistamine.

3. tund.

Sillamudeli valmistamine.

Samuti kui valmistasime ette väli-voodi-mudeli tegemise, tuleb toimida ka sillamudeli valmistamisele asumisel: muretseda kavatsetud mõtudes sillamudeli materjal ja tööriistad (teha poistele ülesandeks). — Arvestada enne silla tegelikud mõõdud ja siis vastav vähendus, et saaks paraja mudeli.

Lektoril enesel on tarvis töö selgitamiseks *ehituselolev mudel*, mida saab osade kaupa kokku seada. Seejuures tuleb selgitada *pukkide valmistamist, sidemete ja ühenduste tegemist, sillutise pealepanekut, kalda kindlustamist* jne. (Näidata ka pioneerpulga kasutamist ja lasta harjutada osavõtjail mõne traatühenduse tegemist.)

Valmis mudelile kleepida sedelike vastava mõõtkavaga (ka valmistaja nimi ja rühm).

Silla mudeli võib valmistada Käsir. II järgi lk. 187 — rippuv sillake laudadest sillutisega või lk. 190 — pukkidel sild.

Õppetarbed: 1) vastav ehitusmaterjal mudelite valmistamiseks, 2) tööriistad, 3) pioneerpulk traadiga ja ühenduspuud.

Lugeda: Käsir. II lk. 201—202 — Mudelite valmistamisest ja lk. 186—192 — Purded ja sillad.

* *

*

Õppejalutuskäik.

(5 tundi. Käsir. V lk. 37—39.)

Väga meeleoluküllase lõpu toob salga-pealikute kooli tegelikule tööle õppejalutuskäik. Selleks kulub kogu tegevuse poolpäeva — alustada jalutuskäiguga kohe hommikul. (Eelmisel päeval valmis seada kaasavõetav toidumoon: liha — soovitatav toores lambaribi — 100 gr poisi kohta —, sool, sibulad, pipar, leib; tee keetmiseks kann ja kruusid.)

Õppejalutuskäik peab endast kujutama lühikest matka, mis tehtud huvitavaks ja mitmekesiseks paljude noorkotkalike ülesannete põimimisega teepeal- sisse sündmustikku. Mida nimelt võtta kavva ja kuidas kava järjestada, see on olnud suurel määral maastikust.

Igal tingimusel peab nii matka korraldajal kui ka osavõtjail tegevusest olema selge ülevaade. Matka üldjuht võib ju mõningaid üllatusi vahele põimida, millest ta kedagi peale oma ligema abilise ei pruugi informeerida. Aga üldine

sündmustik — mis ülesanded kuskil liikumisel või peatusel salkadel täita tulevad ja mis sellega soovitakse saavutada, see peab olema üldjoontes kõigil, kuid grupijuhtidel täielikult teada.

Kogu sündmustiku kulminatsioonipunktiks võib kujuneda salkade kokkupuutel kuskil metsas (kinnisel maastikul) *luuretegevusega võitlusmäng* äralöömisega või elulõnga rebimisega), näit „Paala lahing“, „Eksinud luuresalgad“, „Luurajad tegevuses“, „Pii-ramine“ või mõni muu neist hulkadest luuremängudest „Mängude käsiraamatust“, mis tekitavad poistes palju elevust.

Kui lähtekohast väljudes tuleb grupidel liikuda lahtisel maastikul, siis harjutada teel *noorkotka sammu* (Käsir. V lk. 39 pp. 5, 7 jt.), *kauguse määramist* (lk. 35—37) ja *sammumõõtu, kaardi ja kompassi järgi liikumist* jne. Jõudes niimoodi maastikul määratud piirkonda, algab luuretegevus kavatsatud mängule ja saadud ülesandele vastavalt.

Pärast üldist „võitlust“ luuresalkade vahel sobib väike *einestamine metsaolukorras*. Selleks parajal kohal teha tuli (arvestades kõiki tuleohtu vältimise nõudeid), keeta teed kaasavõetud nõus ja küpsutada süte kuumusel (tule paistel) orgi otsas liha (Käsir. V lk. 27—29).

Sealsamas teha ka jalutuskäigu ja kogu tegevuse kohta arutlus ja lõplikult välja kuulutada mängu võitjad.

Koduteel vaevalt enam suudetakse süveneda mingisugusesse tegevusse, võiks vaid lõppülesandena korraldada nk. sammus individuaalne või salkadevaheline *võistluskäik koju* (teada on, kui pikk tee tuleb käia, siis määrata vastavalt aeg — arvestada 9 km tunnis —, mille jooksul peab jõudma koju. Kes jõuab määratud ajale kõige ligema veaga, see on võitnud).

Kui maastik on algusest peale kinnine, siis on huvitav korraldada *jälgimist teemärkide abil* kuni luuretegevuse ja mänge.

Ärge unustage kaasa võtmast *esmasabi pauna!*

Kava koostamiseks kasutada: „Mängude käsiraamat“ ja „NK käsir. V“.

* *
*

Kavas nõutud *tegelik välivoodi ehitamine* ei nõua ligemaid selgitusi ega tööjuhiseid.

Samuti öise *välitegevuse* korraldamine jääb täies ulatuses kohapealsete juhtide ülesandeks. Kasutada „Mängude käsiraamatu“ abi sündmustiku loomiseks. Signaliseerimisülesanded ärgu olgu suured — igapähele vaid paarisõnaline tekst edasi anda ja vastu võtta.

* *
*

Lõppkatsed ja hinnangud.

Kooli lõppkatsete, järgu- ja erikatsete korraldamiseks võib teostada kokkutuleku vaid pühapäevaks. See oleks ühtlasi sobiv tehtud tööde näituse korraldamiseks.

Kooli seekordne kokkutulek lõpeks piduliku lõpptseremooniaga.

Ametlikult ei lõpe seega siiski kooli tegevus, sest ees seisab veel LAAGER. Osal kursuslasil jääb sooritamata ka muist kotkapoja järgukatsede nõudeid (need punktid, mis sooritatud, kanda igapähele isiklikule katsesooritamislehele), mida vahest laagris lõplikult õiendavad. Pärast laagrit saab alles teha lõpliku otsuse igapähele kohta, kas „lõpetas“ või „ei lõpetanud“. Need tulemused esitatakse maleva staabile kinnitamiseks (käskkirjas avaldamiseks).

Milliseid alasisid hinnata, see selgub allpool antud hinnangute tabelist. (Osavõtu % nõutud 85 asemel võib olla ka 80.)

Andes käesolevaga salgapealike koolide korraldamiseks viimased tundide konspektid ja tööjuhised, pean veel kord märkima, et nende kasutamist tuleb kohalike oludega — kursuslaste vanus, senised teadmised ja töökogemused noorkotkluse alal — kohandada. Paiguti osutuvad konspektid liigse kokkuvõtlikkuse tõttu raskelt mõistetavaks. Nad lõpuks on mõeldudki tunni kondikavaks — sisu tuleb igal lektoril enesel anda. Lause-lauselt peatudes antud tööjuhise juures, teeb vastava aine lektor enda jaoks isikliku läbimõeldud kava iga tunni või ettekande jaoks.

Olen vägagi teadlik ka sellest, et antud ühe tunni konspekt sisaldab niivõrd palju materjali, et seda jätkuks kahes tunnis käsitlemiseks. Siin saab jällegi vastava aine lektor valida kursuslaste arengule jõukohase materjali, jättes muist välja. Seejuures aga töötempot mitte liiga aeglaseks jätta! Küll kursuslased seerivad kodus mõnedki küsimused ise läbi

Olen vägagi teadlik ka sellest, et antud ühe tunni konspekt sisaldab niivõrd palju materjali, et seda jätkuks kahes tunnis käsitlemiseks. Siin saab jällegi vastava aine lektor valida kursuslaste arengule jõukohase materjali, jättes muist välja. Seejuures aga töötempot mitte liiga aeglaseks jätta! Küll kursuslased seerivad kodus mõnedki küsimused ise läbi

Salgapealike kooli hinnangute tabel.

Jrk. nr.	Perekonna- ja eesnimi	Katseljark	Osavõtt õppepäevadest										Tegel. töötam. salgaga	Salga tegev. raamat	Koond. kavastamine	Isikl. märkm sp. koolis	Test		
			Dets.		Jaan.		Veebr.		Apr.		Mai.							%	
			5	6	16	17	13	14	10	11	24	25							2
1.	Rajamäe, Olev	pk	×	×	—	×	×	×	×	×	×	×	×	91	4	4	5	5	4
2.	Vahtra, Kaljo	kp.	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	100	5	4	5	4	5
3.	Rehemets, Vello	pk.	—	×	×	×	×	×	—	—	×	×	×	73	3	—	3	3	4

Mudelid			Vorm	Esimine, rivi	Välivoodi ehit.	Sõlmed, spleis.	Signalisee- rimine.	Osavõtt laagrist	Järgu- katse soo- ritam.	Iseloomustus juhina	Märkusi sp. kooli lõpetami- sest
Helk- apar.	Voodi	Sild									
4	4	3	5	5	4	5	3	3 päeva	sooritas	püüdlük, ettevõtlük	lõpetas
5	4	4	5	5	5	5	4	6 päeva	nk. katse pooleli	väga hakkaja	lõpetas
3	3	—	4	3	4	3	3	—	pooleli	saamatu, puine	ei lõpet.

— peaasi, et neile rohkesti materjali jäädavalt kätte on antud (tuleb nõuda märkmete tegemist!).

Tähtis on, et alati tunnid oleksid ette valmistatud lektoril ja samuti kursuslastel, *selleks ikka teatada eelmisel kursusel järgmist õppepäevade töökava ja ülesanded, mis*

tarvis valmistada või missugused tööriistad ja abinõud kaasa võtta.

Kogemused on loonud kindla veendumuse, et seesugused salgapealikute koolid korraliku rakendamise juures tunduvalt noorkotkalikku tööd edasi viivad ja kogu org-i seesmist kindlust aitavad kõvendada.

Rahakogumise viis noortele kotkastele.

Mis on Eesti Olümpia Komitee hoiuargid ja mida nad taotlevad?

1-st detsembrist 1937. a. on müügile ilmunud erilised hoiuargid pildikestega. Algul on neid pildikesi ilmunud 4 seeriat, à 50 pilti seerias. I seeria kannab nimetust „Eesti avalikke tegelasi, I osa“ (53 pilti); II — „Maad ja rahvad I osa. Jaapan — tõusva päikese maa“; III — „Rahvariided. I osa Soome-Ugri ja Rootsi“; IV — „Sport ja kino. II osa. Filmitähed“. Esimesed kaks seeriat on trükitud vasestüvtrükis ja kuuluvad ühevärviliste seeriade hulka, kuna kaks järgnevat on seitsmearvilised, trükitud Tallinnas R. Tohver & Ko trükikojas. Ühevärvilised pildid maksavad 2 senti ning neile kuuluv hoiuarg 3 senti, kokku 5 senti, seitsmearvilised pildid 4 s., hoiuarg 6 s., kokku 10 s. Uued seeriad on ettevalmistusel ja ilmuvad lähemal ajal.

Vanemad ja pedagoogid on alati selle eest hoolt kandnud, et laste seas juba varakult äratada ja arendada kokkuhoidu. Kahjuks on see idee aga lastele alati liiga abstraktne olnud ning see õilis püüe pole andnud kuigi tähelepanuväärseid taga-

järgi. Eesti Olümpia Komitee meetod üritab seda kokkuhoidu huvi kaudu, mis äratatakse mitmekesiste pildikeste abil lapses. Ostes endale näiteks huvile vastava pildikesi ning makstes selle eest 5 või 10 senti, saab ostja koos pildikesega 3- või 6-sendilise hoiuargi. Eraldades pildikesi hoiuargist, kleebib koguja hoolikalt viimase erilisele hoiukaardile (hind 1 s.); viimaseid on kaht liiki: üks 3-sendiliste ja teine 6-sendiliste kogumiseks. Kummalegi mahub 50 hoiuargi, teiste sõnadega mahutab esimene Kr. 1.50, teine Kr. 3.— eest hoiuargi. Kogunud täis ühe hoiukaardi 50 3-send. või teise sama arvu 6-s. hoiuargidega, viib koguja hoiukaardi Riigihoiukassasse või selle osakonda, mis iga postiasutuse juures on olemas, siis avatakse kogujale isiklik nimeline jooksev arve ning temale antakse vastav hoiuraamat järgnevatele sissemaksudele või raha väljamaksmistele: koguja on muutunud Riigihoiukassa jooksva arve omanikuks ja esimene samm on tehtud kokkuhoiule ja kõigile hüvedele, mis sellega seoses.

Et ära hoida minutilisi nõrkusi või kiusesuseohtu, on säärasel kombel kogutud summade väljavõtmine jooksvalt arvelt piiratud: raha saab Riigihoiukassast välja võtta ainult kaks korda aastas — juunis ja detsembris. Õppetöö lõpetanud, on hoolsal kogujal summa, millega juba midagi peale võib hakata, kas endale midagi vajalikku ostes või kasutades seda muul mõistlikul viisil.

Margist eraldatud pildid kleebib koguja vastavasse albumisse, mis markide müügikohal väikese tasu eest saadaval. Album kujutab endast kausta selgitavate tekstidega ja allkirjadega sissekleebitavate pildikeste jaoks. Iga pildi seljal olev tekst vastab pildikesele määratud kohta allkirjale, mis väldib igasuguseid eksitusi. Kogunud endale 50 hoiumarki, on koguja saanud esimese hoiusumma ja sellega pannud esimese nurgakivi oma võimalikule rikkusele, kindlustanud oma tulevikku ja samal ajal omandanud väärilise kogu pilte, mis on tema arengule eduks.

Ametivõimud, ja nimelt Majandusministeerium ja Haridusministeerium on kõigiti pooldanud ja soodustanud Eesti Olümpia Komitee algatust. Valitsus on eriliste seadustega ja Majandusministri määrusega korraldanud selle. Riigi Teataja 1937. a. nr. 18 on avaldatud seadus, millega Eesti Olümpia Komiteele on antud kontsessioon hoiumarkide müügile laskmiseks. Majandusministri määrus nr. 237 (RT 26 — 1937) korraldab seda müüki ning 21. sept. 1937. a. seadus (RT 75 — 1937) lubab väikese Riigivapi kasutamist hoiumargil. Sellega on koguja huvid kõigiti kaitsitud ning hoiumargid rahaväärseteks tunnistatud. Hoiusummadelt maksab Riigihoiukassa harilikke hoiuprotsente, s. o. 2¹/₂% aastas.

Lühidalt kokku võttes taotlevad Eesti Olümpia Komitee hoiumargid ja pildikesed:

1) kokkuvõtteid, mis nii rahvamajanduslikult kui kasvatuslikult omab suurt tähtsust,

2) pildikeste ja albumite kogumist, mis on koguja kultuuri ja arengu tõstmisel abiks, ja

3) Eesti Olümpia Komitee toetamist summade loomisel, mis määratud Eesti sportlaste ettevalmistamiseks eelseisvatele olümpiamängudele ja uute võidupärgade toomisele Eesti nime ülistamiseks.

Tähelepanuks: Margid tulevad ettevaatlikult punktiirjoone järgi pildikeste küljest ära lõigata korralikult ja puhtalt hoiukaardile kleepida: ri-

Harju Maleva Nissi mvk. Uue-Riisipere rühm tuli kooliõppetöö võistlusel 13. kohale ja omandas NK Peastaabi rändauhinna — nahkilukõites tegevusraamatu.

kutud või korrutatult kleebitud margid kaotavad oma väärtuse.

Ainuesindaja-levitaja on K. K. Ü. „Töökool“, Tallinn, Pärnu mnt. 28, kuhu tellimistega ja järelepärimistega tuleb pöörduda.

Peale selle on hoiumargid, pildikesed, albumid ja hoiukaardid müügil kõigis õpetajate kooperatiivides.

NOORTE KOTKASTE

PEASTAAP

12. jaanuaril 1938. a.

nr. 164 — N

Tallinn.

RINGKIRI.

Kõigile malevapealikutele.

Ärakiri: Noorsoo Karskusliidule,

Kodutütarde Peavanemale.

Eesti Karskusliidu poolt korraldatakse 30. jaanuarist 5. veebruarini s. a. II üleriiklik karskusnädal. Selle korraldamisest tuleb noorte kotkaste üksustel kohetadel võimalust ja jõudu mööda osa võtta. Koondustel selle nädala kestel käsitada karskusküsimusi ja korraldada vastavasisuliselt ettekandeid, referaate, võistlusi, katseid jne.

Noorsoo Karskusliit saadab kõigile noorte kotkaste üksustele oma ajakirja „Kevadik“, milline toob materjale ja juhiseid karskusnädala korraldamiseks noorte hulgas.

J. Maide.

kolonel,
Peavanema eest.

J. Tedersoo.

Peastaabi ülem.

Noorkotkalikust topograafiast.

Noortemagister Ribo Lahi.

*Sissejuhatus alljärgnevale kirjuti-
sele on avaldatud „Kotkas“ nr. 5 —
1937. a.*

Toimetus.

I. Enesemõõted.

Suurima tähtsuse noorkotkalikus topo-
graafias omavad enesemõõted, kuna ei või
oletada, et meil igas olukorras on meetri-
mõõt käes ja tollipulk taskus. Seepärast
tuleb pidada enesemõõteid selleks alus-
varaks, millele tuleb ehitada terve noor-
kotkaliku topograafia kava.

Igas olukorras peab meil olema enam-
vähem usutav mõõt kasutada, olgu see
mõõt märgitud pulgale, kepile või paelale.
Mõõtuksusi peab meil võimaldama kind-
laks määrata mingi kehaosa. Seepärast
jõua selgusele oma keha järgmistes mõõ-
detes:

1. Minu keha pikkus
2. Ülessirutatud käe sõrmeotsteni
maast
3. Laialisirutatud käte sõrmeotste
vahe
4. Kõrgus maast silmadeni
5. Kõrgus maast lõuani (lõua alla)
6. Kõrgus maast õlanukini (rangluu ja
abaluu liitekohani)
7. Kõrgus maast küünarnukini (alla-
lastud käsi kõverdada küünarnukist ette
täisnurgana ja kõrgust lugeda nuki
alla)
8. Kõrgus maast põlveni (laskuda ühele
põlvele, nii et püstiseisev põlv moodustab
täisnurga. Kõrgust mõõta põlve pea-
le)
9. Keskmise sõrme otsast küünarnukini
(käsi kõverdada ette)
10. Vaksa pikkus (laialisirutatud põidla
ja keskmise sõrme otste vahe)
11. Sõrme pikkus (mõõtesõrmeks va-
lida sõrm, mille pikkus täpsemini annab
välja täissentimeetrid)
12. Sõrmeküüne pikkus (küüne juurde-
kasvu joonest kuni küüne ja liha hargne-
misjooneni)

13. Sõrme jätkude pikkused (mõõta sel-
lel sõrmel, kus jätkud kõige paremini an-
navad välja täissentimeetrid) I
II III

14. Nina pikkus (kulmuluust ninaot-
sani)

15. Silmaterade vahe (tera keskpunk-
tist)

16. Jala pikkus (paljas jalg, jäljest
mõõta)

17. Saapa pikkus (jäljest mõõta)

18. Sammu pikkus (harilik käigu-
samm)

19. Pulsi löökide arv minutis (aja mää-
ramiseks)

20. Oma keha mõõdete abil võin igal
ajal saada kätte meetri pikkuse (võimali-
liku paarisentimeetrilise eksimisega),
kui

Igal noorkotkal valmistada endale ta-
bel, kus on märgitud kõik ülaltoodud mõõ-
ted oma kehale vastavalt. Soovitav on
antud mõõted sagedase tarvitamise teel
pähe õppida ja teatava aja (6 kuud kuni
1 aasta) järel kontrollida, sest kasvaval
noorel muutuvad need mõõted ühe aasta
jooksul tublisti.

II. Pikkuste mõõtmine.

Pikkuste mõõtmiseks tarvitab noorkot-
kas, kui mõõtmist võimalik toimetada otse
esemest esemeni:

1. Noorkotkalikku sammu,
mille normaalseks pikkuseks tuleb ar-
vata 80 sm. Harilik käigusamm võib olla
sellest sagedasti, eriti nooremail ja lühe-
makasvulisil, lahkuminev. Oma sammu
keskmise pikkuse selgitamiseks on vaja-
lik käia teatav arv samme ja siis käidud
vahemaa pikkus jagada sammude arvuga.

2. Jala või saapa pikkust
(lühematel maadel). Mõõtmisel asetada
ühe jala kand vastu teise jala suurt var-
vast.

3. Oma keha mõõdete abil
valmistatud pulka või keppi.

Tavaliselt valmistatakse see 1 m pikkune 10-sm jaotustega.

4. Maanteel — telegraafitulpade vahe. Normaalselt asub kilomeetritel 16—18 posti, olenevalt traadi jämedusest ja raskusest. Maastiku iseärasustest tingituna võivad vahed mõnel pool olla ka väiksemad või suuremad, kuid vi-

lunud silm märkab selliseid lahkimine-kuid kohe.

5. Rännakul — liikumise kiirus. Kotkapoeg peab oskama liikuda kiirusega 1 km 9 minuti jooksul. Sõiduki liikumiskiirust teades võime alati arvutada läbisõidetud maa teatud aja jooksul (kiirus \times aeg = käidud tee).

(Järgneb.)

Eesti lipp.

Ed. Kansa.

Elavpilt lavastamiseks Vabariigi aastapäeval.

Tegelased: Eesti neid pidulikus rahvari-rietuses. (E)

Noorkotkad. (Nk)

Kodutütred. (Kt)

Väike Poiss (P) ja

väike tüdruk rahvari-rietuses (T).

Kolm tütarlast: üks sinises (S), teine mustas (M), kolmas valges (V).

Noorkotkaste ja kodutütarde laulukoor.

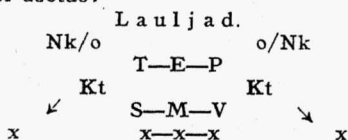
Saatja klaveril.

(Võimaluse korral ka orkester.)

Lava: harilik, ilustatud suurpäeva kohaselt.

Laval tagaplaanil laulukoor; selle ees keskel, poodiumil grupp.

Grupi asetus:

(r a h v a s)

Leppemärgid: o rahvuslipud.

x ilutulestiku laterad

väikesed haukad.

I pilt.

Eesriide avanemisel mängib klaver „Eesti lipu“ viisi, klaverile seadnud E. Võrk. Selle saatel Noorkotkad, lipuhoidjad, deklameerijad:

Kaunistagem Eesti kodu värvi, mille alla Eesti pojad, tütreid võiksid koonduda!

Ühine meil olgu püüe kodu auks nüüd töötada!

Kostku võimsalt meie hüüe: „Eesti, Eesti, ela sa!

(Eesti, Eesti, ela sa! hüüdsid kaasa ka kõik laulukoori liikmed.)

Deklamatsioon (klaver saadab edasi „Eesti lipu“ viisi motiivil).

Tütarlaps sinises:

Sinine on sinu taevas, kallis Eesti kodumaa. Oled kord sa hädas, vaevast, sinna üles vaata sa!

Tütarlaps mustas:

Must on meie mullapinda, mida higgs haritud, must on kuub, mis Eesti rinda vanast juba varjanud.

Tütarlaps valges:

Valge see on rahuiha, mis me rahva ühendab, katab vaenu, kaotab viha, meeled tööle pühendab.

Kolmekesi koos:

Sinine ja must ja valge — Eesti kaunis trikoloor! Kõigil rõõmusära palgel, hüüab vana, hõiskab noor.

Kotkad lipukandjad:

Vaprast meelest, vennaarmust Eesti kodjad kõlaga! Kostku taevas poole põrust:

Kõik:

Eesti, Eesti, elagu!

II pilt.

(Saateta kuni hüüuni: „Isamaa auks alati valmis!“, selle järel algab klaver.)

Väike tütarlaps:

Minu kodu, mu kallis, tihti udus on hallis.

Vähe päikest ja sooja oled andnud tal, Looja!

Väike poiss:

Muret, vaeva ja valu oli täis iga talu, kui siin aastasadu sulle sooviti kadu!

Eesti:

Kellele sa kurtma lähed,
 et me kodu väike?
 Meil niisama kuu ja tähed,
 särab kuldne päike.
 Saadab alla soojust, valgust
 kalli kodu mulda.
 Sest saab iva elualgust,
 kasvatab meil' kulda.
 Nüüd on vaja virku käsi,
 vaja töökas tarmu,
 rahvast, kelle vaim ei väsi,
 kes ei palu armu!
 Kes me maad ja kaunist randa
 kaitses igas ohus,
 kes ka teab, et elu anda
 kodu eest ta kohus.
 Kes ei paindu pilliroona,
 tuul kui paisub maruks,
 vaid kel sangarite soona
 Taara ramm on varuks!
 Õnne tarvis kodul' pinda
 paljugi on antud.
 Selle eest meil hingehinda
 kalmule on kantud.
 Koidul' ilme annab eha,
 seda, vanad, teadke!
 Tulevik jääb noorte teha,
 õiged sihid seadke!
 Käbi kukub kännu juurde!
 Teie paleused, aated,
 teie tunded, teie vaated
 saadavad neid ellu suurde!
 Auks ja iluks isamaale,
 olgu noorte ideaale!

Noored:

Millest laulik und veel nägi,
 meile tõeks on saanud juba.
 Seda Eesti noortevägi
 rahvalt riisuda ei luba!
 Vanem põlv on kalli arde,
 vabaduse püha lätte
 usaldanud meie kätte.
 Kostku iga ilmakaarde
 siit siis noorte vägev hüüd:
 igavesti vabaks jääb me kodu nüüd!

Eesti:

Isamaa auks oleme valmis!

Noored:

Isamaa auks alati valmis!

Koorilaul: (lk. 29.)

Alati valmis! Me ühine hüüe,
 selle vande ma kodule tõin.
 Kodu kaitseda ikka mu püüe,
 selle eesmärgi endal ma löin.

Alati valmis! Mu vannet ei murra
 ükski saatuse tormikaim tuul.
 Kui mul vaja on kodu eest surra,
 siis veel õnne tal sosistab huul.

Alati valmis! Mu vanne on püha,
 minu õnnede, ulmade maa!
 Alati valmis! Nüüd, ikka ja üha
 sulle kiitust ja au laulan ma.

Väike tüdruk:

Mu kodu on väike,
 kuid suur on ta päike,
 mis valgust ja sooja
 mul annab.
 Suur Looja
 nüüd muret ja hoolt ta eest kannab!

III pilt.

Palve (melodeklamatsioon
 klaveri saatel).

Sinine:

Kodu, su hüvede valvel
 olen ma alati palvel:
 kaitse meid, Taevane Isa!
 Juh! Sa iga me sammu,
 raskustes anna meil rammu,
 aita, kui võitlus on visa!

Valge:

Palumast Sind ma ei väsi:
 olgu Su avitav käsi
 ikka me isamaa üle!
 Anna me rahvale rahu,
 vaigista vaenlasi pahu,
 varjaku meid Sinu süli!

Must:

Olnud on küll juba karmust!
 Nüüd oma otsata armust
 päästa meid hädast ja vaevast!
 Kodu, su hüvede valvel
 oleme alati palvel:
 juhata, Isa, meid taevast!

IV pilt.

Töötus.

(Eelmise pildi saatemuusika
 lähe lõpus üle E. Võrgu „Ees-
 tilipu“ viisile ja mängib vaik-
 selt 1. salmi. Selle saatel NK
 Kt ja haukad grupis annavad
 töötuse.)

Noored: (Saatemuusika üle-
 mineku ajal „Eesti lipu“
 viisile võtavad noored töö-
 tuse andmise seisangu; ol-
 les kõik pöörduvad Eesti
 poolle, sõnavad pühalikult:)
 Eesti, surmani ma sulle
 truuks jään mõttes, sõnas, teos!
 Sinu armust tuikas mulle
 emasüda juba eos.
 Sinu ehasst ema palgest
 süttis minu koidukuld,
 sinu sini-must ja valgest
 tulvas mulle elutuld.

Andante con moto
Calando

Palve. (Melodeklamatsioon.)
Ed. Kansa

J. Pakk.

Kodu, su hüve-de valvel olen ma alati palvel:

Poco tranquillo

Kaitse meid, Tõevare Isa! Juhhi sa iga me sammu,

sf raskustes anna meil rammu; aita, kui võitlus on *mf* rüüsa!

p palumast sind ma ei väsi: olgu su aartav käsi

p ää mu isamba. äle! Anna me rahvale rahu!

rit. molto

Ad. Vargista vaenlasi rahu! Vargaku meid Siru süli!

mf

Olnud on küll juba kannust! Niid oma otsata armust pääsle meid hädast ja vaevast!

mf

Kodu, su hüvede valvel olen alati palvel: Juhhata, Isa, meid tõiavast!

Sinu surm on mulle surmaks,
Eesti, seda nüüd ma tean.
Sinu hurm on mulle hurmaks,
kõigist kallimaks sind pean!

K o d u t ü t r e d:
Eesti tütreid,

N o o r k o t k a d:
Eesti pojad!

K õ i k:
Meie arm on isamaa!

N o o r e d k o t k a d, l i p u h o i d j a d:
Kaunistagem Eesti koad
kolme koduvärviga!

V p i l t.

L a u l u k o o r j a r a h v a s:
E. Võrgu „Eesti lipp“ (koorilaul).

E e s r i i e.

J u h a t u s i:

1. Ettekandest osavõtjad Nk ja Kt
olgu kõik täisvormis.

2. Igal Nk, Kt ja haukal on käes
väike rahvuslipuke.

E. V.

KAITSELIIDU ÜLEM

7. jaanuar 1938. a.
nr. 527/R
Tallinn

Kõigile malevapealikele.

Ä r a k i r i: Noorte Kotkaste malevate
pealikele ja Eesti Spordi Keskliidu
Noortejuhile.

Kehakasvatusliku külje arendamine noorte keskel omab erilist tähtsust. Noorte kotkaste juures on see senikaua tähelepanu leidnud mitmesuguste spordivõistluste korraldamise ja vastavasisuliste harjutuste läbiviimise kaudu. Kehakasvatuslikule alale tuleb järjekindlalt teadlikku tähelepanu pühendada, viies vastavate alade harrastamist võimalikult suurematesse noorte massidesse.

Noorte kehakasvatusliku ala korraldamisel on rakendunud tegevusse Eesti Spordi Keskliidu Noorte organisatsioon (SKN) noori juhtiva keskusena. SKN kaudu on tänuväärset võimalik saada instruktoreid ja abijõude ka Noorte Kotkaste vastavaalaliseks tegevuseks vastavalt nende võimalustele. Selleks tuleb astuda ühendusse SKN kohaliku nõunikuga, olles selgitanud võimalused ja vajadused Teie noortemaleva pealikuga ja staabiga. Samuti on SKN lahkel kaasabil võimalik korraldada vajalikke spordi-ala kursusi ja saata noortejuhite SKN

3. Grupi poodium olgu tehtud nii, et Eesti ühes väikese poisi ja tüdrukuga asuks teistest kõrgemal.

4. Kolm ilulaternat, x-x-x, olgu tähistatud: E — 20 — V, kaks äärmist kujukujuga Eesti lipu värve.

5. Üleminekul ühelt pildilt teisele ei tohi tekkida lünki! Nende vältimiseks peab tublisti tegema harjutusi.

6. Esinejate pilgud ei tohi rännata rahva ridu mööda. Eriti maksab see grupi kohta. Pildi korraldaja võiks ettekande ajal asuda rahva keskel ja teeglaste pilgud võiksid suunatud olla temale.

7. Esinemine peab olema kindel ja pühalik. Kõik osad olgu hästi ära õpitud. Milgi tingimusel pole lubatav lehelte lugemine!

8. Saateks mängitagu „Eesti lipu“ viisi koorilaulu nootidest. Palve saateks on muusika loonud helikunstnik Jaan Pakk.
Ed. Kansa.

Toimetusel: Üksustel, kes soovivad saada „Eesti lipu“ täielikku saatemuusikat, pöörduda Peastaabi poole.

RINGKIRI.

korraldatud kursustele, kui võrd need maleva oma ettevõtetega kokku ei lange.

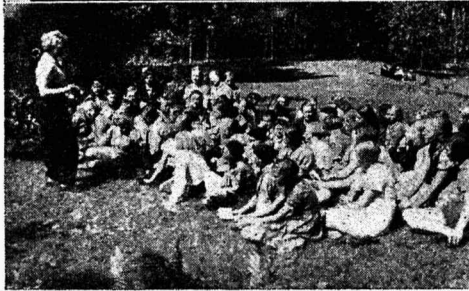
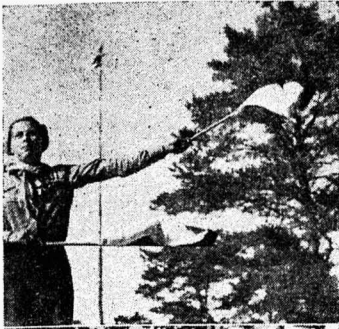
Ühtlasi teatan, et SKN tööst osavõtmiseks ei tule noorte kotkaste üksustel end SKN juures registreerida. SKN koosolekutel ja nõupidamistel esindab kõiki noorte kotkaste üksusi SKN ringkonna ulatuses — NK maleva pealik või tema poolt määratud esindaja, üleriiklikult — NK Peastaap. Vastavalt sellele tuleb kõigis neis küsimisid vastastikku keskusi informeerida. SKN instruktoreite vajadus anda aruandeid oma tööst ja sellest osasaanud noortest jääb täielikult nende endi korraldada, kusjuures vastavatest kokkuvõtetest malevate ulatuses üksuste vastastikku, vajaduse korral, informeeritakse.

J. Maide,
kolonel,
Kaitseliidu ülema eest.

J. Tedersoo,
Noorteosakonna pealik.

Pilte Tallinna kodutütarde suvisest tegevusest.

Ülal vasakul: signaliseerimas, keskel vasakul — Leetse laagri juhtkond, paremal — kodutütred pioneertööl. All: vasakul — laulutund, paremal — mängutund.

KODUTÜTARDE HAIMRE RÜHM OMANDAS KOOLIÕPETÖÖDE VÕIST- LUSEL I KOHA JA HÄRRA RIIGI- VANEMA AUHINNA.

Kodutütarde Haimre rühm töötab Läänemaal Haimre algkooli juures alates 15. jaan. 1935. a. Rühmas töötab praegu 43 kodutütart, kelledest õpilasi 25 ja väljastpoolt 18. Läänud aastal, kooli õppetööde võistluse ajal oli Rühmas 36 liiget ja võistlusest võttis osa 20 õpilast. Rühmavanemaks on Haimre algkooliõpetaja pr. Vilhelmine Ulpus, abiks õp. pr. Alide Haljaste ja rühmajuhiks prl. Helmi Kingisepp. Rühma tegevus on intensiivne. Rühm on jaotatud 4-ja salka: 3 salka

moodustatud õpilasist, 1 — kooli lõpetanuist. Salkadel on igal nädalal enamasti üks koondus. Rühmal ilmub oma seinaleht ja peale selle annab rühm välja mitmesuguseid albumeid, nagu kohalikest muinasjutust ja rahvaluulest, ajalcheloikeist pealkirja all „Eesti naised“. Vanema salga töökavas on käesoleval tööperioodil õmblemiskursus. Peale õppetööde võistluse on edukalt osa võetud Läänemaa kodutütarde rühmade vahelisest rahvaluulekogumise võistlusest, milles saavutati esikoht, ja üleriigilisest aiatöö- ja kodukau-nistamise võistlusest, milles 4 kodutütart said auhindad. Rühm on võtnud elavalt osa ka laagritest, õppepäevadest, vana-metalli kogumisest ja ühe kodutütrega vaiba tikkimisest hr. Riigihoidjale.

PÄRNUMAA KODUTÜTARDE TEGEVUSEST.

Kodutütarde arv Pärnumaal on näidanud pidevat tõusu. Kui 1935. a. oli Pärnumaal 40 rühma 700 liikmega, siis praegu on rühmi 62, 1270 liikmega. 80 pedagoogi-rühmavanemat on rakendunud suure kodutütardepere juhtimisele ja kasvatamisele.

Pärnumaa kodutütarde üldjuhiks, ringkonnavanemaks, on pr. Salme Ots-Undre.

Ringkonna tegevus on olnud mitmekesine.

Möödunud suvel korraldati koos Tartu ja Pärnu kodutütardega laager Reius, kus Pärnumaa kodutütred esinesid arvukalt ja tublilt, tuues esikohti nii telkidevahelises kui ka teisis võistlusis.

Samal suvel oli suurpäev kodut. Pärnumaa ringkonnale. NKK annetas kodutütardele lipu. Lipuõnnistamine toimus Abjas KL aastapäeval paarisajapäise kodutütardehulga osavõtul. Samas toimus ka kodutütarde tööde näitus, kus mitmekesiste väljapanekutega esines 21 rühma, tutvustades näitusekülastajaid kodutütarde tegevusega.

Suvel võeti osa Harju kodutütarde ja noorte kotkaste lipupäevast Tallinnas, kt. vanemate õppelaagrist Vapramäel, külastati suvekodu Võsul, korraldati matku ja ekskursioone kodumaa tundmaõppimiseks, peeti kohapealseid rühmalaagreid.

Suurearvuliselt võeti osa kodut. üleriigilisest kodukaunistamisvõistlusist. Võistluste tagajärgede selgumisel said Pärnumaa ringkonnast väärtuslikke auhindu (maale, nahkalbumeid, raamatuid, keraamikatöid) Pornuse, Väandra, Laiksaare, Kabli, Häädemeeste, Metsapöole, Tori-Selja, Taali ja Pustuski kodutütred.

Ka NK Peastaabi poolt korraldatud õppetööde võistlusest võeti osa. Eriti suureprotsendiline oli osavõtt kodutütarde Pärnumaa ringkonnast, kus edukamaiks rühmiks olid Tori, Tori-Selja, Häädemeeste ja Laiksaare rühmad.

Intensiivne on töö rühmades. Isetegevuse arendamiseks toimub tähtsam ja sügavam töö väikestes salkades tüdrukute juhtimisel. On antud välja ajakirju, kogutud vanavara, rahvaluulet, muistendeid, teostatud kodu-uurimusi ja valmistatud kogutud materjalist albumeid, kor-

raldatud lõkke- ja teisi ettekandeõhtuid, näitusi, abistatud NKK ja KL nende ettevõtteis, elavalt osa võetud vanametalli kogumise aktsioonist. Mõni rühm on muretse nud endale kodu või „oma nurga“ mille sisustamisel tehakse kõige mitmekesise- maid töid, nagu telgedel kudumine, tikki- mine, puutöö, joonistamine jne.

Et ringkonnal oleks oma orkester, al- gasid käesoleval sügisel ringkonna poolt saadetavate kirjalike juhiste järgi tegutsemist keelpillide koorid 25 rühmas.

Kodutütarde juhtide arendamiseks ja rühmatöö edasiviimiseks on peetud juh- tidekoole Väandras (82 osavõtjat.) ja Kil- Nõmmel (63 osavõtjat). Selliseid koole on kavatsus pidada veel 8 kohas.

Praegu on käimas ringkonna loterii ja tehakse ettevalmistusi rühmalippude ja telkide muretsemiseks.

SALGAPEALIKUTE KOOLIDEST HARJU MALEVAS.

Harju Malevas tegutseb kaks salga- pealike kooli.

1. Riisiperes, Nissi malevkonna korraldusel. Koolivanemaks malevkonna vanem J. Unt, pealikuks Malevkonna plk. res.-lt. H. Kalda, õppepealikuks maleva instr. nmag. V. Kulasalu.

Senini on toimunud kaks kokkutule- kut: esimene 5. det. möödunud aastal ja teine 28—31. det.

Lektoritena tegutsevad KL Keila õppe- piirkonna instruktor ltn. A. Jakobson, maleva instr. noortemag. V. Kulasalu, Riisipere raudteejaama korraldaja hr. J. Saarma, maleva merirühmade instr. Ed. Tiik, Tartu Maleva pealiku abi kj. E. Kulasalu, dr. H. Busch Tallinnast ja Laitse rühma vanakotkas J. Reintam.

2. Raiküla, Raiküla malevkonna korraldusel. Esimene kokkutulek toimus 3.—5. jaanuarini s. a. Koolivanemaks nk. Rapla malevk. vanem res.-lt. J. Tamm VR II/3. Kooli pealikuks malevk. plk. res.-kpt. A. Kallion ja abiks malevk. sig- nalist kp. Ev. Võmma. Õppepealikuks maleva instr. nmag. V. Kulasalu.

Lektoritena tegutsevad KL Rapla õppe- piirkonna instr. ltn. K. Kerjan, koolivanem J. Tamm, maleva instr. nmgr. V. Kula- salu, merirühmade instr. Ed. Tiik ja Ohu- kotsu rühma vanakotkas A. Rõõm.

Väljavõtteid Peavanema käskkirjast nr. 106.

Tallinnas, 15. detsembril 1937. a.

§ 5

Kinnitan Noorte Kotkaste Harju Maleva pealiku abiks Riikliku Propagandatalituse peasekretäri Olev Märt Piirsalu, arvates 1. maist s. a.

Alus: KL Harju Maleva pealiku esitis nr. 20, 13. 12. 37.

§ 6

Vabastan Noorte Kotkaste Tallinna Maleva pealiku abi kohalt ltn. Heinrich Silberri, omal soovil ja kinnitan samale kohale rüürikaitsealise kasvatusesinstruktori, senise Tallinna/Kopli malevkonna

pealiku kapten Paul Kommusaar'e, mõlemad arvates 29. novembrist s. a.

Alus: KL Tallinna Maleva pealiku esitis nr. 818, 01. 12. 37.

§ 7

Kinnitan Noorte Kotkaste Tartu Maleva pealiku abiks kj. Endel Kulasalu, arvates 1. novembrist s. a.

Alus: KL Tartu Maleva pealiku esitis nr. 854, 26. 11. 37.

J. Maide,
Peavanema eest.

J. Tedersoo,
Peastaabi ülem.

NOORTE KOTKASTE PEASTAAP

„31.“ detsembril 1937.

Nr. 311-R
Tallinn.

RINGKIRI.

Kõigile malevate pealikutele.

Hoidu õnnetuste eest!

Õnnetused noortega on meil eriti viimasel ajal muutunud sagedasiks nähtusteks. Eriti palju ohvreid nõuavad liiklemis- ja tuleõnnetused. Vanuselt on statistika põhjal õnnetuste ohvriks langenud kõige rohkem noored 8—14 aasta vanuses, kes moodsustavad meie organisatsiooni kandvama osa. Selles vanuses ollakse kõige liikuvam, kõige uudishimulikum ja vahest kõige julgemgi, mis põhjustabki õnnetusi. Selgitustööd õnnetuste vältimiseks on seni tehtud, kuid õnnetuste jätkumist arvestades on seda vajalik teha veelgi süstemaatilisemalt.

Selle lünga täitmise peab oma kohuseks võtma ka Noorte Kotkaste organisatsioon järgneva kavaga rühmade ja perede koondustel.

Seda kava tuleb käsitleda perioodiliselt igal aastal, et noortele ikka ja jälle meelde tuletada, et õnnetused varitsevad neid igal sammul. Kogu aine on jagatud 5-le koondusele, kusjuures selle kõrval võib koonduse kavvas ka teistel ainetel ruumi olla. Igal koondusel aga tingimata korrata eelmise koonduse osa. Koonduste lõpul alati

poistele südamele panna, et nad kuulnud ja õpitud edasi jutustaksid oma sõpradele ja kodustele, eriti aga vähematele vendadele ja õdedele. Sellega oleks kantud õnnetusjuhtumite selgitusorganisatsiooni piirist väljapoolegi igasse noore kotka kodusse ja tutvusringi.

Meie sihiks peab olema: Ei ühtki õnnetust noore kotkaga ega ühegi eesti noorega. Seda saavutame, kui üksuste juhid — nii vanemad kui nooremad — täie tõsidusega võtavad uut ülesannet: tutvustada noortele kotkastele õnnetuste hädaohte ja anda neile teadmisi nendest hoidumiseks. Ei saa öelda, et seni seda poleks tehtud, kuid see on kandnud kahjuks juhuslikku ilmet.

Kõigi vaev on tasutud, kui me saame vältida selgituse andmise osagi õnnetusi.

J. TEDERSOO
Peastaabi ülem.

ELU — eriti noor elu — on kõrgeim kõigist väärtusist, mis meil maailmas olemas.

Tervis on elu eeltingimus.

Politseivalitsuse kaudu kogufundandimetel on 1. jaan. — 1. aug. 1937, s. o. 7 kuu jooksul politsei prefektuurides registreeritud 111 õnnetusjuhtu lastega. Neist said vigastada kergelt 33 last, raskelt 32 last ning surma 46 last. Laste vanuse järgi oli õnnetusohvreid kuni 3 a. vanuseni 25 l., 4—7 a. — 31 l., 8—14 a. — 48 l. ja üle 14 a. — 7 last. Peale ülaltähendatud arvu juhtus erakorraline õnnetus Kilingi-

Nõmmel algkoolis 62 lapsega, kellest 21 last said raskelt, 25 last kergelt vigastada ning 16 last surid.

I koondus: Liiklemisõnnetused.

A. Vanakotkas (kotkas) loeb poistele ette mõningaid ajalehe väljalõikeid-artikleid, kus kirjeldatakse liiklemisõnnetusi lastega. Selleks valida eriti neid artikleid, kus õnnetuse põhjus selgub esile toodud. Pearõhk asetada maal — õnnetustele maanteedel, linnas — tänavail.

B. Seejärel vanakotkas küsib, kas mõni poistest teab veel taolisi õnnetusi jutustada, mis toimunud ligikaudses ümbruskonnas, või lugenud nendest ajalehest. Edasi hargneb liiklemisõnnetuste põhjuste ja nende vältimise viiside leidmine keskusteluna küsimise-kostmise meetodil. Sellega on poisid ise pandud mõtlema ja nad juba ise tuletavad reeglid, mida nad peavad täitma jalakäijana, jalgratturina ja hobusemehena.

C. Keskustelu jooksul juhib vanakotkas kaudselt poiste jutulõnga allpooltoodud juhistele, millised ta koonduse lõppedes kokkuvõetult kordab või laseb üles kirjutada:

1. Kasuta liiklemiseks maanteedel kui ka tänavail parempoolset teeäärt või kõnniteed.

2. Mõõdu vastutulijast paremalt poolt ja eesliikujast vasakult poolt.

3. Mine üle sõidutee kõige lühemat teed — ristsuunaliselt — ja vaata enne sõiduteele astumist vasakule ja sõidutee keskel paremale ning pane tähele, kas ei lähene mõnd liiklemisvahendit.

4. Jälgi sõidukite suunanäitamist üle sõidutee minekul, eriti aga ristlevate teede ja tänavate nurkadel.

5. Ära kasuta sõiduteed jalakäijana; seda võid teha vaid äärmise vajaduse korral, kui muidu edasipääs võimatu.

6. Ära kasuta sõiduteed mängimiseks ega edasi-tagasi jooksmiseks (millal sa ei märkagi sõidukite lähenemist), ära seisa sõiduteel.

7. Ära näita oma julgust sõiduki lähenemisel üle tee jooksmisega. Julguse näitamist selles ei ole, vaid kõik peale sinu enda näevad selles rumalust ja kasvatusmatust.

8. Ära sõida „jänesena“ autol või muul sõidukil.

9. Jalgratturina ära tee akrobaatikat ühe käega ja lahtisi käsi sõitmiseiga.

10. Ära kihuta võidusõitjana maanteedel, kus liiguvad teised sõidukid ja teepind tundmatu, eriti aeglaselt sõida kurvidel ja ristteede läheduses.

11. Ära lase end vedada teistest sõidukitest ja ära sõida nende kannul.

12. Ära võta kaaslast rattale, kui sõidad avalikuks liiklemiseks määratud sõiduteel.

13. Ristteedel teises suunas olevale teele suundudes sõida paremale poole väikeses ja vasakule poole suures kaares.

14. Käändumisel teisele teele näita käega sõidusuunda; tee sama, kui lähed ühelt tee poolt teisele. Tee seda ka siis, kui ühtki teist sõidukit ega jalakäijat pole näha — siis kujuneb see verre ja sa ei unusta seda millalgi.

15. Tunne liiklemismärke.

16. Hobusega sõitma minnes kontrolli alati, kas hobusel on suuraud suus ja leid korras.

17. Kui hobune kardab autot, tule auto lähenemisel vankrilt maha ja hoiu hobust suuraudadest auto poolt küljelt.

18. Ära lase hobusel liikuda omapead. Olles hobusejuhiks ära iialgi maga.

19. Kelgutamisel mäest liiklemisteedel kasuta ainult valvega varustatud teosi ja tänavaid.

II koondus: Tulehädadoht.

A. Vanakotkas (kotkas) loeb poistele ette ajalehe artikleid-väljalõikeid, kus kirjeldatakse laste kaudu tekkinud tulekahjusid.

B. Vanakotkas küsib poistelt, kas keegi teab veel selliseid näiteid tuua või kas mõnel poistest on pidanud midagi sellist juhtuma, kuid on õigel ajal ära saanud kustutada (karjamaal — metsas, näiteks valveta lõke, kus tuli maapinda mõõda edasi läinud jne.). Koos arutatakse küsimis-kostmise meetodil, millest sellised õnnetused on tingitud ja mida peab nende vältimiseks tegema.

C. Keskustelu jooksul juhib vanakotkas kaudselt poiste jutulõnga allpooltoodud juhistele, millised ta koonduse lõppedes kokkuvõetult kordab või laseb üles kirjutada:

1. Karjamaal või mujal tuld tehes ära tee tuld metsas ega ümbruses, kus palju risu ja kiuvanud rohtu.

2. Tule tegemisel vaata, et lõkkekoha ümbrus oleks tuldvõtvast materjalist puhas. Selleks on vaja alati väikese lõkke puhul väike kraav ja suure lõkke puhul laiema kraav lõkkekoha ümber kaevata.

3. Ära mängi tikkudega tuld tõmmates ja kui tuld tarvis, vaata, et tikk enne äraviskamist kustunud oleks. Põlevat tikku ei tohi maha visata! Tikutoos peab olema suletud, kui tõmbad tikuga tuld.

Juhtide kursus Tartumaa Malevas.

Juhtide kursusest osavõtjaid.

Tartumaa Maleva Staap korraldas 28.—30. dets. 1937. a. Elvas ülemalevalise juhtide kursuse. Osavõtjais olid peamiselt rühma- ja salgajuhid, kelle arv ulatus 150. Kursus toimus salgapealike kooli alusel ning koolivanemaks oli Elva mlk. vanem J. Kala, koolipealikuks mlv. abipealik nmag. K. Liping, õppepealikuks tegutses mlv. instruktor nmag. V. Hiir ja sisekorrapealikuks Elva mlk. abipealik kj. A. Kuus.

Kursuste kavas oli: pioneeral, side, rivi, esinemine, esmasabi ja topograafia. Samuti peeti mitmeid loenguid, näiteks „Rühma ja salga töö vahekord“ — nmag. K. Liping, ning koos näitliku koondusega „Rühma ja salga tseremooniad“ — nmag. E. Vardja. Lektoritena tegutsesid: noortemagistrid K. Liping, V. Hiir ja E. Vardja; KL instruktorigid leitnandid A. Lipping ja A. Raidlo ning kotkajuhid

A. Kuus, E. Kilk, A. Soe, A. Koppa ja koolijuhataja hr. J. Lang.

Üldiselt oli kursuste eesmärgiks värskendada nooremate juhtide teadmisi ja oskusi. Märkimisväärne oleks ka tegutsimine maastikul kaardi ja kompassi abil.

Kursused täitsid kõigiti oma ülesande ja õnnestusid hästi. Kui võrrelda seekordset kursust eelmistega, siis võib julgusega tunnustada, et tunduvalt on kasvanud noorkotkalik vaim ning ka teadmised on rikkalikumad.

Kursus leidis rohket külustamist kohapealsete kaitseliidu ja naiskodukaitsete tegelaste poolt. Muude hulgas oli külaliseks ka Tallinna mlv. abipealik kpt. P. Kommusaar.

Toitlustamise eest muretses naiskodukaitses Elva jaoskond.

4. Vaata kodus, kas pliidi ja ahju ees on plekk või kivine esine, kui ei ole, lase isal see panna või tema loal tee seda ise. Muidu pliidi-(ahju-)suust kukuvad söed võivad süüdata põrandat.

5. Kodus jälgi, et nooremad vennad ei armastaks viibida pliidi-ega ahju-

suu juures, sest kergesti võivad süttida nende riided ja juuksed ka ainult kuumusest.

6. Vaata, kus isa-ema hoiavad tikke, ja kui tarvis — soovita neil panna need sinna, kust nooremad õed-vennad neid kätte ei saaks.

7. Ära kasuta tikke ega lahtist lambi- või küünlatuld lakas, tallis, kuuris, heintes, õlgedes või tuldvõtvas prahis käes või mängides.

8. Ära jäta nooremat venda-õde künagi üksinda ruumi, kus põleb lahtine tuli.

9. Ära kasuta küünalt lugemisel enne magamajäämist, sest see ära põledes võib süüdata voodiriided.

Kui tuli on puhkenud:

1. Kustuta tuli, kui sa seda üksinda suudad.

2. Juhi vanemate inimeste tähelepanu tulele.

3. Teata sellest tulekahju teadaandepunkti või politseisse.

4. Tea tulekustutamise-juhendeid ja -võtteid, samuti inimeste päästmist ja vingmürgistusest ravimist. (Järgneb.)

VANAMETALLI KOGUMISE TAGAJÄRGI.

Lääne Malevas sammub vanametalli kogumise alal esirinnas Risti rühm. M. a. 1. dets. oli rühmal kogutud liikmete poolt ja üle antud 4619 kg vanametalli, millise arvuga on rühma liikmete kehakaal (760 kg) ületatud 6-kordselt. Saavutatud tööd „kroonib“ rühma arvel annetatud 15 risti ja 2 kinnisvaramärki:

I j. kogumise riste — 8, II j. kogumise riste — 3, IV j. kogumise riste — 1, V j. kogumise riste — 3. Kokku 15. III j. kinnisvaramärke — 1, V j. kinnisvaramärke — 1. Kokku 2.

NOORTE KOTKASTE PEASTAAP

12. jaanuaril 1938. a.
Nr. 146 - N
Tallinn.

RINGKIRI.

Kõigile malevapealikutele.

Ärakiri. Haridusministeeriumi Noortejuhatajale, Naiskodukaitse Esinaisele, Riikliku Propaganda Talituse Juhatajale ja Kodutütarde Peavanemale.

Vabariigi 20. aastapäeva pühitsemise kava kohaselt on ette nähtud, et 23. veebruari õhtupoolel korraldatakse noorsooorganisatsioonide poolt Naiskodukaitse eestvõttel Eesti iseseisvuse saavutamise ajalooliselt tähtsate tegelaste ja vabadusvõitlustes langenute mälestamist ning Vabadussõja sangarite austamist. Sellega seoses toimuvad ettevõtted on mõeldud sissejuhatavaks eelastmeks 24. veebruari pidustusile, kus tähistatakse iseseisvuse 20. a. saavutusi. Kuna koolid 23. veebruaril on õppetööst vabad, siis selle päeva ettevõtted jäävad peamiselt Naiskodukaitse ja noorsoo-organisatsioonide korraldada.

Eelõeldu läbiviimiseks tuleb noortel kotkastel aegsasti asuda ettevalmistustele, kaalutledes võimalusi ja harjutades vastavaid ettekandeid. Sel päeval teostatakse Vabadussõjas langenute ja ajalooliste tegelaste haudade kaunistamine, pargade asetamine nende haudadele või mälestussammastele ja aktus ruumides. Mida ette võtta ja kuidas läbi viia, see jääb kohalike üksuste juhtide ja vastavate keskuste otsustada, arvestades oma- de olukordadega. Juhul, kui rühmade ja

perede asukohtades küsimus ligemal ajal, jaanuari lõpuni, kaalumisele ei tule, on vajalik, et noored kotkad omal algatusel selle üles võtavad, pidades kontakti naiskodukaitse kohaliku üksusega ja kodutütardega, või selle mitte teostudes korraldused omal jõul viimistletult läbi viivad. Ligemaid juhiseid saadetakse vastava korraldava keskoimkonna ringkirjana maleva staapide kaudu.

Käesolev ringkiri avaldatakse „Kotkas“, milline saadetakse kõigile rühmadele. Malevastaapidel hoolitseda, et 23. veebruari tähistamine maleva piirides noorte kotkaste üksustes oleks kõigiti ette valmistatud ja vajaliku hoolega läbi viidud.

J. Maide
kolonel,
Peavanema eest.

J. Tedersoo.
Peastaabi ülem.

NOORKOTKA LAULIKU ASJUS.

Peastaabi väljaandel teoksil olevasse laulukesse tahetakse meeleldi võtta kaks alltoodud laulukest, kuid nendele oleks vaja uusi sõnu. Ühele neist, „Leelole“, (lk. 29) peaks sobima noorkotkalikud tõsisesisulisemad, õilsaid ideid tähistavad read, kuna „Teretusele“ oleksid kohased noorte kotkaste lõkkeõhtu sissejuhatusse sobivad sõnad.

Tuues allpool mõlemad noodid koos nende järgi praegu lauldavate sõnadega, palub NK Peastaap meie luuletajaid-sulemehi näha vaeva ja tulemused saata Peastaabile, niipea kui kellelgi midagi sobivat olemas.

Alati Valmis.

Ed. Kansa.

Kindlalt ja mehiselt

Kergelt

1. A - la - ti valmis! Me ü - hi - ne küü - e, sil - le van - de ma ko - du. le tlin. Ko - du
 aegselt, raiudes
 kait - se - da ik - ka mu juü e, sil - le ees - mär - gi en - dal ma lövr 2. A - la - te
 pausudes
 mel - mis! Me van - nte ei mur - ra üht - hi soo - tu - se tor - me. helim liul. Kuu - mel
 val - mis! Me van - ne on pi - ha, mi - ru on - ne - de ul - ma - de maa A - la - ti
 va - ja on ko du eest sur - ra, siis mel on - ne tal so - sis - tal hiul
 valmis! Nüüd, ik - ka ja ü - - ha sul - le kii - lust ja au lau - lan ma.

Teretus

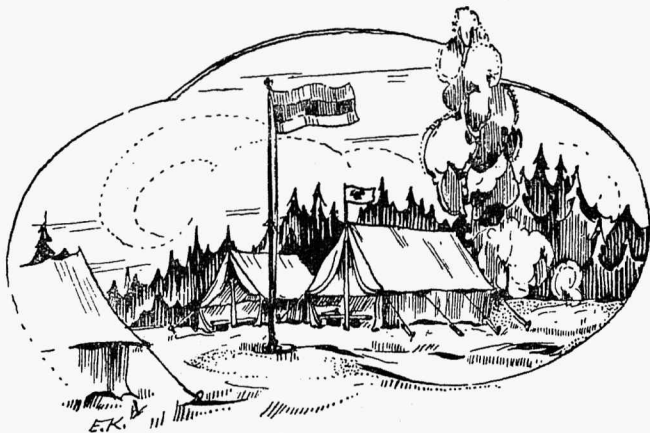
K. A. Hermann.

Me te - re - ta - me kõi - ke, nü lah - kes - ti nüüd, me häälit - se - me, sü - da täis rõõ - mu ja
 hüüd. Ei mõtle mei - e hä - da, ei kur - bu - se pääl, kui he - le - se - des kõ - lab me laul - mi - se
 hääl. Te - re, Te - re laulja linnu - ke - ne ok - sa pääl, Te - re te - re,
 ke - na lah - ke ilm! ilm!

Leelo.
(Rahvalaule.)

Eesti rahvariis. M. Saar.

1-3. Lee, lee, lee! Lee - lo, lee - lo! i. Mis need ohjad meida hoidvad, mei - da hoidvad, mis need köied
 meida köitvad, mei - da köitvad, lee, lee, lee, lee - - lo, lee - lo!

Noorte kotkaste laagritest möödunud suvel.

NK Saaremaa maleva juhtide laager toimus käesoleval suvel 27.06.—03.07. Laagrist võtsid osa nii vanemad kui ka nooremad juhid. Laagri auvanemaks oli KL Saaremaa maleva pealik koltn. O. Särev, vanemaks maleva vanem J. Koppel ja pealikuks maleva pealik M. Mikk.

Õppetegevus toimus vanematele ja noorematele juhtidele erigruppides. Laagriaja jooksul sooritati hulk erikatseid. Kogu laagrielu läbis südamlük läbisäämine vanemate ja nooremate juhtide vahel. Eriti meeleolukad olid laagri lõkkehõhtud, mida külastas palju ümbruskonna rahvast.

Laagris viidi läbi hulk võistlusi noorematele juhtidele, milledes saavutati kaunis häid tagajärgi. Laagri parimaks rühmaks osutus Kuressaare „VIIKINGI“ merirühm.

Sõjalise kolmevõistluse vanemale klassile võitis kp. R. Jürjestaust „Viikingi“ merirühmast. Kombineeritud võistluse keskmisele klassile võitis pk. R. Sepp „Viikingi“ merirühmast ja takistusjooksu nooremale klassile pk. K. Heinluht Muhu Simiste rühmast. Laskevõistluses nooremale klassile osutus parimaks pk. A. Särev „Viikingi“ merirühmast.

Rühmadevahelises orienteerimisjooksus sai I koha „Viikingi“ merirühma 1.

meeskond, II „Viikingi“ merirühma 2. meeskond ja III koha Leisi rühm.

Peale malevajuhtide laagri toimusid veel Muhu ja Põide malevkondade laager Maasis 10.—14. juun. ja Kuressaare malevkonna puhkelaager Mändjalas 20.—23. aug. Laagreid korraldasid ka üksikud rühmad.

Tallinna Malev korraldas 16.—22. juunini Leetses nooremate juhtide õppelaagri, millest võtsid osa salgapealiku kooli lõpetanud 51 noorkotkast. Laagris käsitleti praktilisi alasid, püüdes rakendada teoreetilisi teadmisi praktiliselt. Ühtlasi laagrist osavõtjatele anti võimalus näidata oma algatusvõimet töö juures — pidid iseseisvalt antud töid täitma õppejõudude poolt antud juhtnõu-ride järgi ja järelevalve all. Korraldati mitmesuguseid võistlusi ja mängu. Päevane matk orienteerimisõppusega ja mitmesuguste võistlusemängudega andis pois-tele väga palju kogemusi ja õpiseid. Laagri kestusel pandi erilist rõhku dis-zipliini ja enesekontrolli süvendamisele. Toitlustamine viidi läbi noorte eneste jõul.

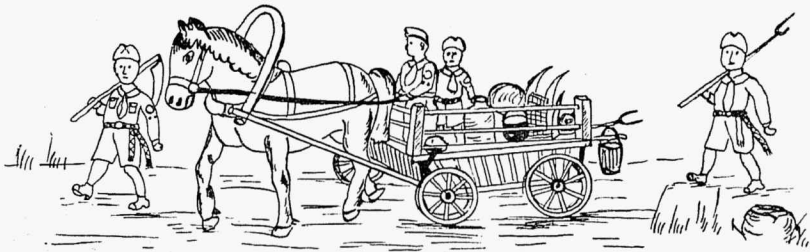
Laagri vanemaks oli maleva pealik H. Lagus ja laagri pealikuks ltn. E. Kohk. Õppepealiku ülesandeid täitis ltn. E. Kotkas ja majanduspealiku ülesannetes tegutses vk. J. Vahur. (Järgneb).

Sirvides tegevusraamatuid...

NK TARTUMAA MALEVA ARU RÜHM VANAMETALLI KOGUMAS.

Otske kokku potid, pannid! . . .

Koguda vanametalli Allveelaevastiku Sihtkapitali heaks, ära anda kõik tarvitamiseks kõlbmatud metallasjad: potid, pannid, pajad, panged, kirved ja kilukarbid, plekkviitsad, naelad, raudtorud, vanad põllutööriistad jne. — kõik, mis iganes kannab vanametalli nime. Sellega kaunistate kodu ja olete kasulik isamaale.

See oli laupäeval ühel külmal kuul, midagi 27. novembri paiku, kui kotkas tuli koonduseruumi särnase salapärase näoga, nii et meilgi hakkas kena. Mõltsime, et midagi lähtsaks on tulemas. Siis seletati, et meie pidavat hakkama vanarauda koguma. Kohkusime esialgu hirmsasti, hiljem leidsime, et tühine asi see kogumine. Jagati siis hiljem meid rühmadesse ja määrati igale grupile oma riik ja rajoon. Mulle juhtus oma kodukülla Vellavere ja selle ümbruskond. Kõik meie salga mehed: Kaarel, väike Jaan, Oskar ja Eino pidid minuga ühes tulema ja meile kokku kogunema. Õhtul rääkisin isale meie retke sihist ja otstarbest ja palusin temalt hobust. Isa oli kohe nõus ja lubas vaadata, mida temagi saaks ära anda.

Teisel päeval, s. o. 28. nov. kogusin varakult oma koduse kolu kokku ja ladusin vankritele. Vahepeal olid kohale jõudnud ka Kaarel, Oskar ja Eino, väike Jaan aga puudus. Ronisime siis kõik vankrisse ja tüürisime õuest välja. Esimese jutiga ärevuses kihutasime aiaposti otsa nagu kõmm. Suuremat õnnetust ei juhtunud, ainult Kaarel lõi ninaga vastu turbarõõru. Sõitsime edasi. Esimeses talus oli lahke rahvas. Seletasime tuleku põhju-

se. Esialgu kurdeti küll, et lumi on peale tuisanud, kuigi lund polnud, kuid siiski mindi vaatama. Ootasime. Päris igav hakkas. Siis aga tulid potid, pannid, pajad ja panged. Koorem aina kerkis. Leidsime ühe katkise paja, millel oli augu kõrvalt täiesti terve. Siin oli ka trükkraud, mille kohta Kaarel arvas, et võiks või tarvitusele võtta sellise riistapuu, kui ta poleks mitte nii vanamoeline. Muusemi kõlbaks kindlasti. Sõitsime edasi. Teises talus oli kitsi peremees. Kahes

paigas anti nimetamisväärselt vähe, kuid siiski natuke. Viendas kohas tegi peremees hobusele jäänaelu ja seletas, et olevat veel täna tarvis hobust rautada ja polevat aega. Läksime siis kilinal-kilinal edasi. Lähedase sepa juurest saime palju rasket kraami. Kaarel arvas, et selliseid mehi peaks palju olema. Ka ühest lähedast naabertalust saime palju õnnist vanametalli. Seletati, et olevat veel vanad kuivatise plekiid, kuid ruumi puudusel pidime neist esialgu loobuma. Küllap teinekord viime. Sõitsime minema. Teel pidasime päris ausa kahevõtvluse, kuid mõõkade asemel tarvitasime vikateid. Neid oli kole palju, samuti ka laternaid. Kahju, et ilm hakkas pimenema. Oleks need laternad terved olnud, siis poleks pimedust karta olnud. Nüüd aga pidime rattama.

Koolimajja jõudes kaaluti see värk. See oli üllatus. Meie olime küll kuulnud ühest paigast, et see kogumine omavat võistluse ilme ja võetavat kõik kaaluga vastu ja märgitavat üles ja siis pistetavat raha rinda. Kuid ei tahtnud seda esialgu uskuda. Imelik näis, et seda vana kolu, mis muidu aia ääres või kuskil mujal vedeles, kaaluga vastu võeti. Kogu meie varandus kaalus 454 kg. Arvasime, et on

